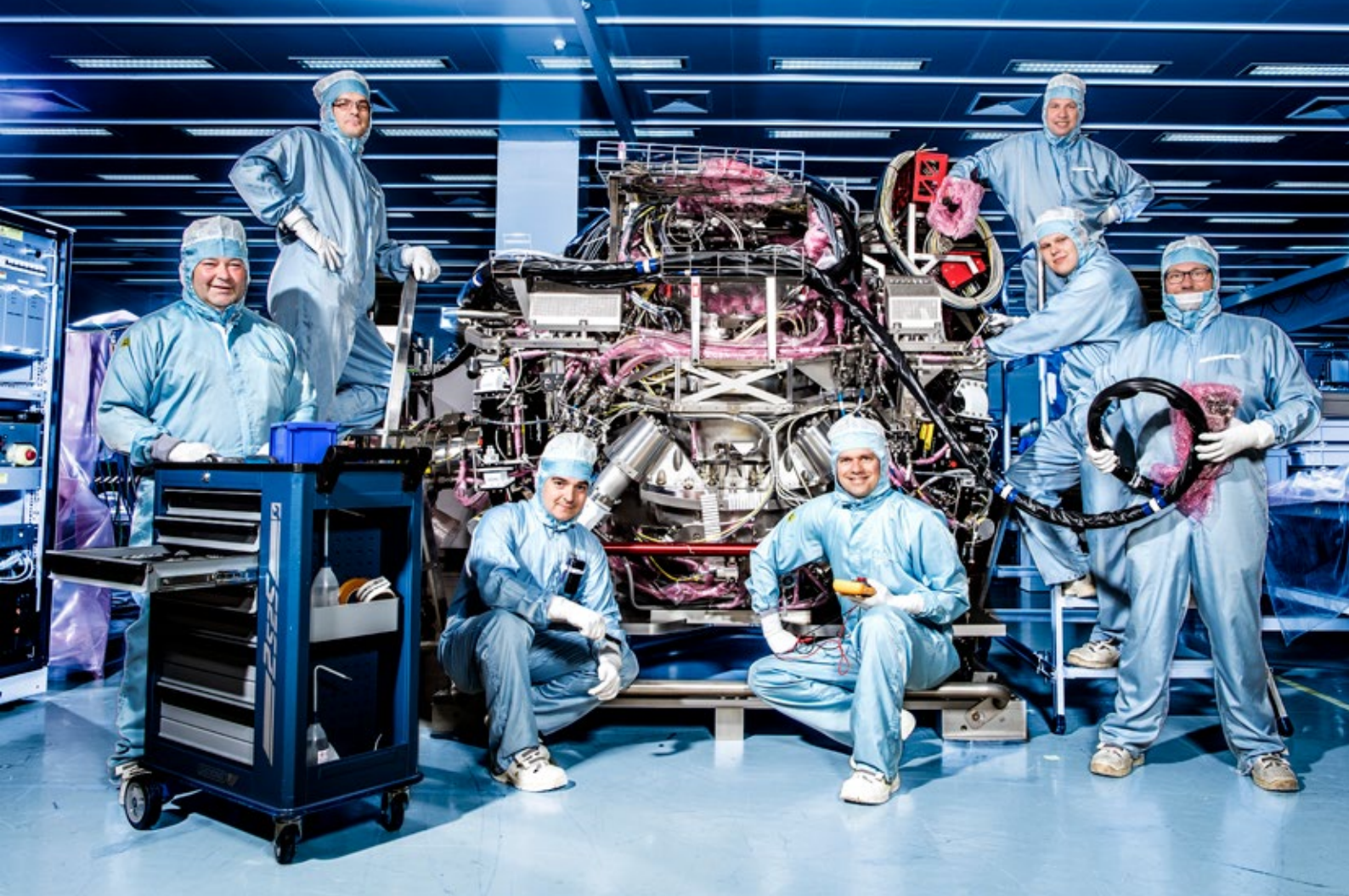

**VDL GROEP
JAARVERSLAG
2016**

VDL GROEP JAARVERSLAG 2016

**VDL GROEP
JAARVERSLAG
2016**

VDL Groep bv

Hoevenweg 1 ■ 5652 AW Eindhoven ■ Nederland

Telefoon +31 (0)40 - 292 50 00 ■ info@vdlgroep.com ■ www.vdlgroep.com

INHOUD

- 3 Kerncijfers
- 4 Profiel
- 5 Groepsschema
- 7 Bestuursverslag
- 45 Bericht van de Raad van Commissarissen
- 46 Controleverklaring
- 47 Jaarrekening 2016
- 52 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
- 63 Werkmaatschappijen

KERNCIJFERS

(x 1.000 euro)

	2016	2015	2014	2013	2012
Gecombineerde omzet	3.208.375	2.686.499	2.545.519	1.812.313	1.756.354
Geconsolideerde omzet	3.032.133	2.522.070	2.342.041	1.632.108	1.628.857
Bedrijfsresultaat	187.688	167.181	117.988	95.610	87.407
Winst voor belastingen	194.213	163.744	120.209	98.027	75.679
Winst voor belasting / omzet	6,1%	6,1%	4,7%	5,4%	4,3%
Nettowinst	149.571	125.406	104.247	88.582	56.755
Nettowinst / omzet	4,7%	4,7%	4,1%	4,9%	3,2%
Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa	66.443	61.198	46.300	47.326	32.490
Cashflow	216.014	186.604	150.547	135.908	89.245
(Des)investeringen materiële vaste activa	112.993	124.259	114.459	82.456	213.072
Eigen vermogen	1.125.774	1.017.179	924.894	854.350	788.480
Totaal vermogen	1.895.179	1.683.108	1.660.407	1.382.879	1.403.669
Eigen vermogen / totaal vermogen	59,4%	60,4%	55,7%	61,8%	56,2%
Nettowinst / eigen vermogen	13,3%	12,3%	11,3%	10,4%	7,2%
Medewerkers per 31 december	13.356	10.623	10.303	9.216	8.757

PROFIEL VDL GROEP

Kracht door samenwerking. Dat is de basis van VDL Groep, het internationale industriële familiebedrijf met het hoofdkantoor in Eindhoven. Deze onderneming is in 1953 door Pieter van der Leegte opgericht. Aanvankelijk was VDL Groep specialist in metaalbewerking. Later is het portfolio aangevuld met kunststofverwerking, de ontwikkeling, productie en verkoop van bussen en heeft het bedrijf zich ook gespecialiseerd in de hightech-toelevering voor onder andere de halfgeleiderindustrie.

Inmiddels is VDL Groep groot in toelieferingen en halffabricaten, maakt ze eigen eindproducten, zoals veersystemen, de geautomatiseerde inrichting van autofabrieken, warmtewisselaars en containerhandlingssystemen, en beschikt het familiebedrijf met VDL Nedcar in Born over de enige personenautofabriek in Nederland waar voor derden seriematige assemblage plaatsvindt. VDL Groep innoveert door een combinatie van vakmanschap, ondernemerschap en hoogwaardige machines. De bedrijvengroep voegt de slagkracht van een multinational samen met de platte organisatie en de open, informele werksfeer van een familiebedrijf waar doorgroeimogelijkheden en continuïteit voorrang krijgen.

VDL Groep is met bijna 15.000 medewerkers in 19 landen actief. De groep omvat 92 werkmaatschappijen, elk met een eigen specialisme, die onderling intensief samenwerken. De gecombineerde jaaromzet in 2016 bedraagt 3,2 miljard euro. Na 50 jaar ondernemerschap heeft Wim van der Leegte de leiding van het familiebedrijf in november 2016 overgedragen aan het directieteam met daarin zijn drie kinderen Pieter, Jennifer en Willem. Willem van der Leegte heeft zijn vader opgevolgd als president-directeur van VDL Groep.

GROEPSSHEMA

VDL Groep			
VDL Nederland		VDL Holding Belgium	
Toeleveringen	Autoassemblage	Bussen	Eindproducten
VD Leegte Metaal	VDL Nedcar	VDL Bus & Coach	VDL Agrotech
VDL Gereedschapmakerij		VDL Bus Chassis	VDL Industrial Products
VDL TIM Hapert		VDL Bus Modules	VDL Steelweld
VDL VDS Technische Industrie		VDL Bus Heerenveen	VDL Steelweld UK
VDL Laktechniek		VDL Bus Venlo	VDL Steelweld Deutschland
VDL Belgium		VDL Bus Roeselare	VDL Steelweld Sweden
VDL Technics		VDL Bus Valkenswaard	VDL Steelweld Suzhou
VDL Kunststoffen		VDL Bus & Coach Nederland	VDL Steelweld California
VDL HMI		VDL Bus & Coach France	VDL Steelweld Michigan
VDL NSA Metaal		VDL Bus & Coach Italia	VDL Steelweld South Carolina
VDL Apparatenbouw		VDL Bus & Coach Belgium	VDL Hapro
VDL MPC		VDL Bus & Coach Polska	VDL Klima
VDL Parree		VDL Bus & Coach Deutschland	VDL Klima Belgium
VDL Staalservice		VDL Bus & Coach Suisse	VDL Klima France
VDL Lasindustrie		VDL Bus & Coach Czech Republic	VDL KTI
VDL RPI Metaal		VDL Bus & Coach South Africa (70%)	VDL Delmas
VDL Rotech		VDL Bus & Coach Serbia	VDL Containersystemen
VDL Systems		VDL Bus & Coach Danmark	VDL Containersysteme
VDL Postma		VDL Bus Center Nederland	VDL Translift
VDL Industrial Modules		VDL Bus Center Deutschland	VDL Weweler
VDL Konings		VDL Busland	VDL Weweler Parts
VDL Wientjes Roden		VDL Bus & Coach Service FRY-ZHN	VDL Weweler-Colaert
VDL Wientjes Emmen		VDL Bus & Coach Service Brabant	Truck & Trailer Industry
VDL Services		VDL Bus & Coach Service Limburg	VDL PMB-UVA
VDL Enabling Technologies Group		VDL Parts	VDL USA
VDL ETG Eindhoven		VDL Enabling Transport Solutions	VDL Middle East
VDL ETG Projects			
VDL ETG T&D			
VDL ETG Almelo			
VDL ETG Singapore			
VDL ETG Suzhou			
VDL ETG Switzerland			
VDL Network Supplies			
VDL Fibertech Industries			
VDL GL Precision (88%)			
VDL Castings Heerlen			
VDL Castings Weert			

BESTUURSVERSLAG

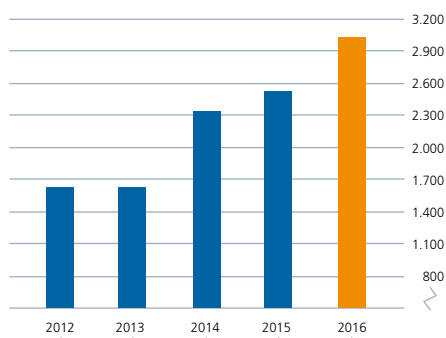
Voor VDL Groep is 2016 een bewogen jaar geweest, in meerdere opzichten. Natuurlijk omdat Wim van der Leegte zijn 50-jarig jubileum heeft gevierd en hij het voorzitterschap van het directieteam heeft overgedragen aan Willem van der Leegte. Andere bijzondere momenten waren het bezoek aan BMW Group in München waar Wim en Willem Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander en Hare Majesteit Koningin Máxima in april hebben vergezeld ter ere van het 100-jarig bestaan van BMW en het bezoek van minister-president Mark Rutte op 2 november aan VDL Nedcar voor de productiestart van de MINI Countryman. Daarnaast is 2016 ook bedrijfseconomisch een geweldig jaar geweest voor ons 64-jarige familiebedrijf. Mede door de goede onderlinge samenwerking is de bedrijvengroep met 92 werkmatschappijen erin geslaagd om vele records van 2015 te overtreffen.

De gecombineerde (opgetelde) omzet is gestegen van 2,687 miljard euro in 2015 naar 3,208 miljard euro in 2016. Geconsolideerd is de omzet uitgekomen op 3,032 miljard euro ten opzichte van 2,522 miljard euro in 2015. Het nettoresultaat is toegenomen met 20 procent, van 125 miljoen euro in 2015 naar 150 miljoen euro in 2016. Een prestatie van formaat waar we geweldig trots op zijn. "We zijn super tevreden over de groei die bij onze bedrijven heeft plaatsgevonden", licht president-directeur Willem van der Leegte toe. Het resultaat geeft ruimte voor investeringen in 2017. VDL Groep heeft een sterk eigen vermogen en is een financieel gezond familiebedrijf. De balanspositie blijft onverminderd sterk met een solvabiliteit van 59 procent. Dit geldt ook voor de cashflow die in 2016 met ruim 29 miljoen euro is toegenomen naar 216 miljoen euro.

Ook het aantal medewerkers is toegenomen: van 10.623 eind 2015 naar 13.356 eind 2016. Die groei is bijna in zijn geheel autonoom tot stand gekomen. Veel van onze nieuwe collega's werken bij VDL Nedcar, maar ook bij onze andere bedrijven zien we een sterke groei. Ruim 90 procent van onze medewerkers werkt in Nederland en België. Bijzonder is dat VDL Groep inmiddels 80 verschillende nationaliteiten herbergt.

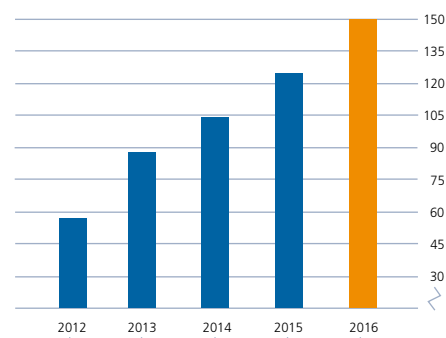
GECONSOLIDEERDE OMZET

(in miljoenen euro)

NETTORESULTAAT

(in miljoenen euro)

Omzet

De gecombineerde omzet over 2016 is uitgekomen op 3,208 miljard euro. Ten opzichte van de 2,687 miljard euro in 2015 is dit een stijging van ruim 19 procent. De onderlinge leveringen zijn, in absolute zin, toegenomen. Onze productiecapaciteit is in 2016 goed benut.

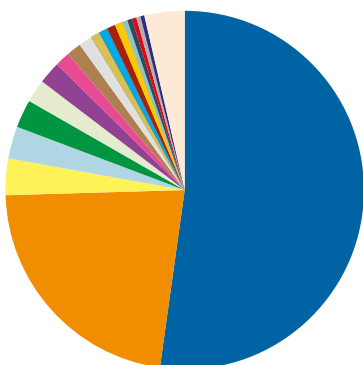
	2016 euro mln	2015 euro mln
Gecombineerde omzet	3.208	2.687
Onderlinge leveringen	-176	-165
Geconsolideerde omzet	3.032	2.522

De verhouding tussen de binnen- en buitenlandse omzet is in 2016 fractioneel veranderd ten opzichte van 2015. 78 procent van onze omzet behalen we buiten Nederland.

	2016		2015	
	euro mln	%	euro mln	%
Buitenland	2.355	78	1.939	77
Binnenland	677	22	583	23
	3.032		2.522	

In 2016 hebben we, buiten Nederland, aan 105 landen producten geleverd. De buitenlandse omzet bedraagt in totaal 2.355 miljoen euro. Verdeeld over de continenten ziet dat er als volgt uit: Europa 2.123 miljoen euro, Azië 146 miljoen euro, Amerika 69 miljoen euro, Afrika 12 miljoen euro en Oceanië 5 miljoen euro. Als we de omzet verdelen over de diverse landen zien we dat Duitsland het grootste afzetgebied is. De top vijf wordt gecombineerd met Nederland, Verenigd Koninkrijk, België en Singapore.

OMZET PER LAND (in miljoenen euro)

Duitsland 1.583	Italië 25
Nederland 677	Denemarken 24
Verenigd Koninkrijk 100	Finland 23
België 88	Noorwegen 22
Singapore 77	China 14
Verenigde Staten 63	Tsjechië 13
Frankrijk 61	Usland 12
Zweden 41	Taiwan 12
Zwitserland 40	Spanje 10
Polen 37	Overig 110

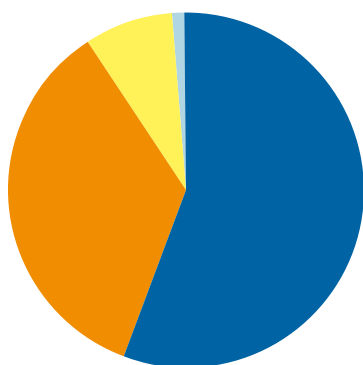
Divisies

Als we de gecombineerde omzet van VDL Groep uitsplitsen naar de divisies dan blijkt dat de omzetgroei in 2016 tot stand is gekomen door de divisies Autoassemblage, Bussen en Eindproducten.

	2016		2015	
	euro mln	%	euro mln	%
Toeleveringen	892	28	914	34
Autoassemblage	1.368	43	912	34
Bussen	437	13	386	14
Eindproducten	511	16	475	18
	<hr/>		<hr/>	
	3.208		2.687	

Toeleveringen

De omzet in de divisie Toeleveringen is gering gedaald, van 914 miljoen euro in 2015 naar 892 miljoen euro in 2016. Dat heeft vooral te maken met doorgeschoven orders van toeleveringen in de hightech-sector. Het resultaat van de divisie Toeleveringen ligt in lijn met het resultaat van 2015. In 2016 heeft VDL Groep flink geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling om onze expertise als hightech-toeleverancier verder te optimaliseren. Dit resulteert in een nog intensievere samenwerking met klanten, waarbij een ontwikkeling gaande is van produceren volgens tekening naar produceren volgens specificatie.

TOELEVERINGEN

(omzet per sector)

- Mechatronische systemen 56%
- Metaalbewerking 35%
- Kunststofverwerking 8%
- Oppervlaktebehandeling 1%

	2016		2015	
	euro mln	%	euro mln	%
Mechatronische systemen	495	56	520	57
Metaalbewerking	315	35	316	34
Kunststofverwerking	73	8	71	8
Oppervlaktebehandeling	9	1	7	1
	<hr/>		<hr/>	
	892		914	

De vooruitzichten voor 2017 zijn positief. In het eerste kwartaal van 2017 is de omzet van de divisie Toeleveringen gestegen van 229 miljoen euro (2016) naar 267 miljoen euro. De orderportefeuille bedroeg eind eerste kwartaal 2017 335 miljoen euro. Een jaar geleden bedroeg deze nog 281 miljoen euro. VDL Groep verwacht dat de divisie Toeleveringen verder zal groeien in 2017. Vanwege betere kwaliteit, lagere transportkosten en politieke stabiliteit halen steeds meer bedrijven de productie uit lagelonenlanden terug naar Nederland. Daarnaast lijken de voor deze divisie belangrijke markten halfgeleiders en automotive zich te versterken.

■ **Mechatronische systemen en modulebouw**

De omzet van de sector mechatronische systemen en modulebouw is in 2016 licht gedaald van 520 naar 495 miljoen euro. Die daling is te verklaren door een vertraging in de verkopen van hightech-toeleveringen.

VDL ETG heeft zich in 2016 met name gericht op het versterken van een aantal ontwikkelcompetenties om de verdere verschuiving vorm te geven van produceren volgens tekening (build to print) naar zelfstandig oplossingen bedenken voor klanten (build to specification). Hierdoor zijn we ons duidelijk aan het differentiëren in de high-end toeleveringenmarkt. Dat geldt ook voor onze activiteiten op het gebied van ultraprecisie. VDL ETG heeft haar research-activiteiten, met uitzondering van quick service, overgeheveld van de High Tech Campus in Eindhoven naar twee andere locaties van VDL ETG in Eindhoven. Daarnaast is er op verschillende locaties gebouwd. Deze bouwwerkzaamheden lopen door in 2017.

2016 is ook een jaar geweest waarin de vanaf 2014 ingezette extra inspanningen in Silicon Valley, Verenigde Staten, zijn beloond met mooie opdrachten. Deze opdrachten hebben een positieve impact op onze fabrieken in Azië en Europa. Mede hierdoor, en ook door de aantrekkende markt in de halfgeleider- en led-industrie, verwachten wij voor 2017 een significante groei.

Met VDL GL Precision, in 2014 overgenomen en sinds april 2017 voor 88 procent eigendom van VDL Groep, hebben we een goede ingang gekregen in de lucht- en ruimtevaart. Met een aantal andere VDL-bedrijven is daarvoor het verkoopcluster VDL Aerospace Technologies opgestart. De totale sector mechatronische systemen en modulebouw is in 2016 in staat geweest om haar klantenbasis sterk te verbreden.

■ **Metaalbewerking**

De omzet in de sector metaalbewerking is met 315 miljoen euro stabiel gebleven. Dat kan worden verklaard doordat de VDL-bedrijven die actief zijn in deze markt in vele takken van de industrie aanwezig zijn. Markten die goed lopen zijn onder meer machinebouw, energie, automotive en defensie. Klanten die tijdens de crisisjaren in omzet zijn teruggezakt, herstellen de opdrachten naar het niveau van de jaren daarvoor. Ook de vrijetijdsector investeert meer. Zo is VDL Konings in Swalmen bijvoorbeeld bezig met de seriematige productie van treinen voor een achtbaan.

In de metaalbewerking hebben onze bedrijven in 2016 veel geïnvesteerd in machines. We verwachten dat deze lijn zich in 2017 zal doortrekken. Daarnaast wordt in de metaalbewerking meer en vaker actief meegedacht met klanten, ook tijdens de ontwikkelfase van een product of productonderdeel. Er wordt

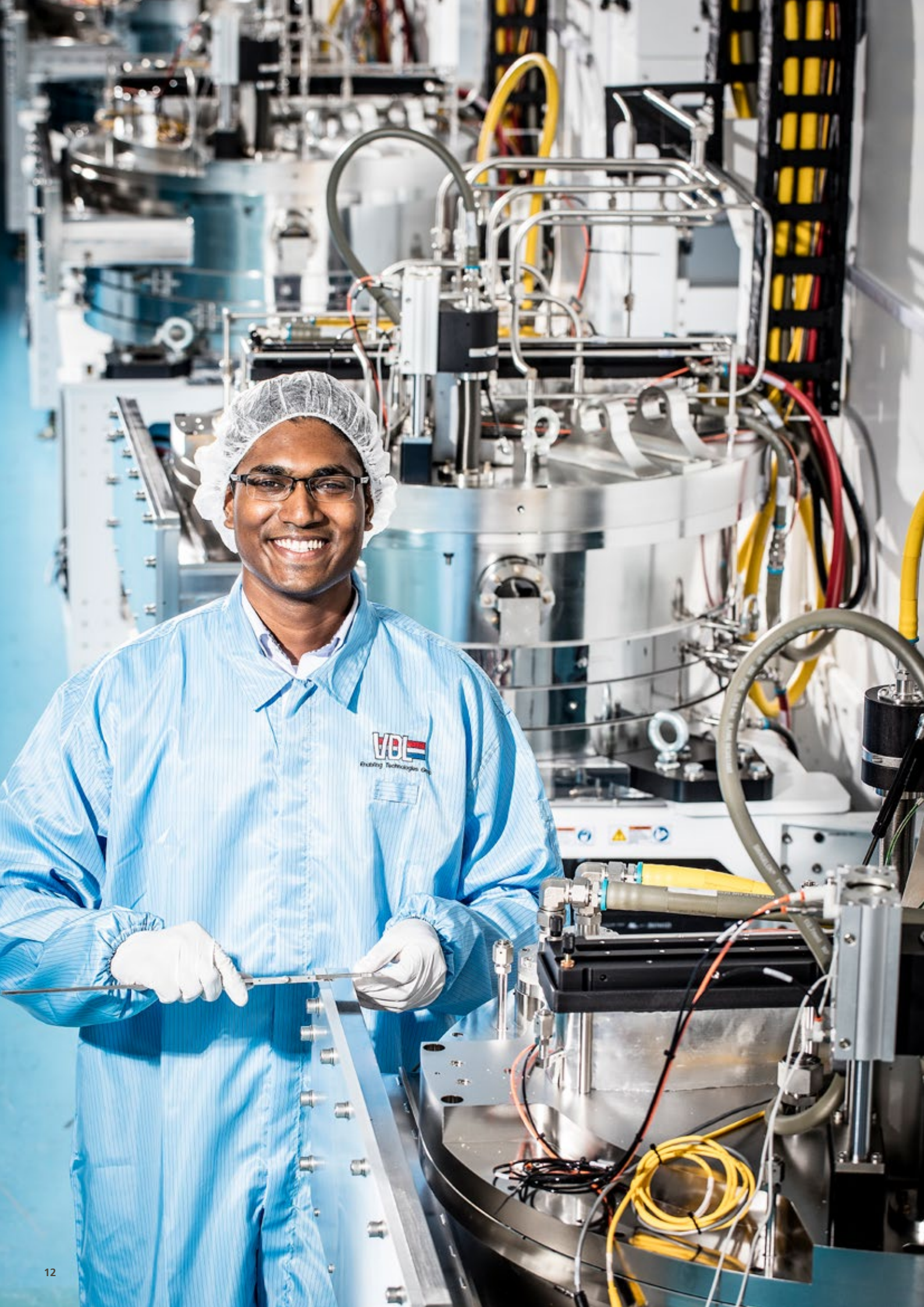
meer projectmatig gewerkt dan voorheen. Flexibel zijn en snel en adequaat reageren op vragen uit de markt betalen zich uit.

De vraag naar geschoold vakmanschap om de groei van de markt te volgen, neemt in een aantrekkende economie verder toe en neemt dezelfde vormen aan als voor de crisisjaren. Dat betekent dat het werven van goed geschoold technisch personeel een lastigere opgave wordt. Het wordt belangrijker om de deskundigheid van onze medewerkers op de juiste plek in te zetten. Doordat goede vakmensen steeds moeilijker op de arbeidsmarkt te vinden zijn, leiden VDL-bedrijven vaker zelf medewerkers op.

■ **Kunststofverwerking**

De verwachte omzetgroei voor 2016 in de kunststofsector is uitgekomen. Deze sector is goed geweest voor een omzet van 73 miljoen euro, ten opzichte van 71 miljoen euro in 2015. Er is op alle fronten geïnvesteerd, zowel in machines als in panden. Bijvoorbeeld in een nieuwe installatie om kunststoffen voor te drogen en in spuitgietmachines. Hiermee is onze capaciteit verder uitgebreid. Ook is geïnvesteerd in diverse machines in de gereedschapmakerij. Met deze moderne machines zijn we in staat om onze toekomstige gereedschapmakers intern op te leiden. De automatisering van het productieproces bij onze bedrijven in deze sector is verder toegenomen. Ten aanzien van duurzaamheid zijn in 2016 verbeteringen doorgevoerd die het mogelijk hebben gemaakt het energieverbruik substantieel te verlagen.

Met de gezamenlijke kennis en kunde van de verschillende VDL-kunststofbedrijven, gecombineerd met een hoogwaardig machinepark, kunnen we voldoen aan de hoge kwaliteitseisen in de automotive, medische, luchtvaart-, defensie- en halfgeleiderindustrie.

De orderportefeuille van de totale kunststofsector is goed gevuld waardoor er een goede basis ligt voor gezonde groei in 2017.

■ Oppervlaktebehandeling

In de sector oppervlaktebehandeling is de omzet van 7 miljoen euro in 2015 gestegen naar bijna 9 miljoen euro in 2016. De marktpositie in de Benelux, Duitsland en vooral in de Scandinavische landen is verder verstevigd. De omzetstijging is met name te verklaren door de eind 2015 opgestarte nieuwe projecten in de automotive.

VDL Laktechniek heeft in 2016 problemen gekend door waterschade. Door adequaat en accuraat optreden van onze medewerkers is de voorraad verplaatst naar een andere locatie waardoor de gevolgen voor de bedrijfsvoering tot een minimum beperkt zijn gebleven.

De focus ligt in 2017 op het verder optimaliseren en automatiseren van de bedrijfsprocessen (onder meer door robotisering) waardoor we beter kunnen inspelen op veranderende marktomstandigheden. Verder bestaat het voornemen voor verdere specialisatie in het aanbieden van logistieke diensten, zoals opslag en transport, waardoor wij onszelf blijven profileren als een full service partner.

Autoassemblage

De divisie Autoassemblage heeft in 2016 een omzet behaald van 1.368 miljoen euro ten opzichte van 912 miljoen euro in 2015. Deze omzet is voornamelijk gerealiseerd door de productie van auto's, maar ook door het leveren van persdelen aan derden en door engineerings- en installatiewerkzaamheden. Het jaar is afgesloten met een positief resultaat.

	2016		2015	
	euro mln	%	euro mln	%
Autoassemblage	1.368	100	912	100
	<hr/>		<hr/>	
	1.368		912	

Na een gedegen voorbereiding is begin november 2016 de productie van de MINI Countryman voorspoedig van start gegaan. Minister-president Mark Rutte heeft daarvoor het officiële startsein gegeven. Ook in 2016 heeft VDL Nedcar voor BMW Group de MINI Hatch gebouwd, die in 2014 in productie is genomen. De MINI Cabrio is in 2015 in productie gegaan. De MINI Cabrio en de MINI Countryman worden beide exclusief in Born geproduceerd, in tegenstelling tot de MINI Hatch die zowel in Born als in Oxford wordt gemaakt. In 2016 zijn er in totaal 87.609 auto's afgeleverd ten opzichte van 57.019 in 2015.

Om aan de toegenomen vraag te kunnen voldoen, is de fabriek in november 2016 overgeschakeld op een rooster met twee diensten. Een uitgebreid wervings- en opleidingsprogramma voor nieuwe medewerkers is daaraan voorafgegaan. In totaal hebben we bij VDL Nedcar in het afgelopen jaar 2.225 nieuwe medewerkers verwelkomd, van 2.461 op 1 januari naar 4.686 medewerkers op 31 december.

VDL Nedcar heeft in 2016 verder gewerkt aan de ontwikkeling tot een volwaardige, onafhankelijke producent van personenauto's. Er is nauw overleg met BMW Group over de toekomstige benutting van de productiecapaciteit, en daarnaast wordt actief geacquireerd om nieuwe opdrachtgevers aan te trekken. Ook wordt volop gewerkt aan het maximaal benutten van de productiecapaciteit van de pershal. VDL Nedcar heeft in 2016 de ISO/TS 16949-certificering behaald. Als onafhankelijke autoproducent zal VDL Nedcar zich steeds flexibel blijven opstellen voor haar opdrachtgevers.

Met het oog op de toekomst zijn het afgelopen jaar, net als in de voorgaande jaren, aangrenzende percelen aangekocht en diverse investeringen gedaan. Samen met de gemeentelijke en provinciale overheden wordt gewerkt aan adequate uitbreidingsmogelijkheden en een goede infrastructurele ontsluiting van VDL Nedcar. Met de betrokken partijen onderzoeken we de mogelijkheden om de toekomstige groei ruimtelijk zo goed mogelijk in te bedden en wat betreft infrastructuur zo efficiënt en duurzaam mogelijk te ondersteunen. In samenwerking met de overheden worden diverse projecten verder uitgewerkt en vervolgens tot ontwikkeling gebracht.

In 2017 zullen de productievolumes bij VDL Nedcar naar verwachting opnieuw aanzienlijk toenemen ten opzichte van 2016. Zo is VDL Nedcar in maart 2017 gestart met de productie van de MINI Countryman Plug-In Hybrid Electric Vehicle (PHEV) en staat vanaf augustus 2017 de start van de productie gepland van de BMW X1. Daarmee toont VDL Nedcar zich een flexibele partner voor opdrachtgever BMW Group. De uitbreiding van de productie zal een verdere forse groei van het personeelsbestand met zich meebrengen. Nieuwe medewerkers zijn in 2016 onder andere geworven uit de doelgroep van uitkeringsgerechtigden. Ook voor de langere termijn lijken de vooruitzichten voor groei van de productieaantallen en de werkgelegenheid gunstig.

VDL Nedcar heeft in het eerste kwartaal van 2017 een omzet behaald van 593 miljoen euro ten opzichte van 319 miljoen euro in het eerste kwartaal vorig jaar.

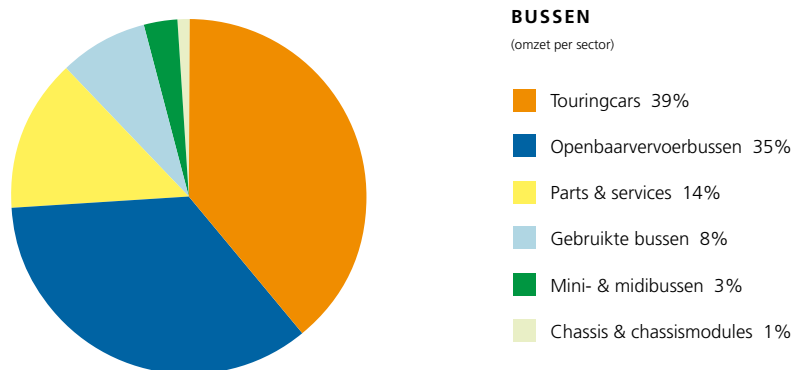

Busse

De divisie Busse is erin geslaagd de weg omhoog voort te zetten. Dat heeft te maken met het herstel van de markt: er zijn meer bussen verkocht. Dat geldt zeker voor bussen die worden ingezet in het openbaar vervoer, maar ook de verkopen van touringcars blijven zich positief ontwikkelen. De omzet is in 2016 uitgekomen op 437 miljoen euro. In 2015 was dat 386 miljoen euro.

Het totaal aantal geleverde bussen in 2016 is hoger dan in 2015 (1.192 ten opzichte van 1.021). De busdivisie heeft het jaar 2016 winstgevend afgesloten. Er wordt flink geïnvesteerd in de verdere ontwikkeling van elektrische aandrijftechnieken, zowel batterij als waterstof. Milieu blijft hoog op onze agenda staan. VDL Bus & Coach heeft in 2016 in totaal 72 grote, volledig elektrisch aangedreven bussen geleverd. Veruit het merendeel van deze bussen is geleverd aan Nederlandse openbaarvervoerbedrijven. Vanwege onze goede klantrelaties in de Nederlandse markt zijn we in staat geweest om deze toonaangevende techniek voor het eerst op grote schaal in onze thuismarkt toe te passen en kunnen we snel verbeteringen doorvoeren. Bijzonder is geweest dat in december op één moment 43 elektrische bussen in Eindhoven de weg op zijn gegaan. Dit was bij de introductie de grootste operationele elektrische busvloot van Europa.

Na een aantal jaren een licht dalende markt in West-Europa te hebben gekend, is de busmarkt zich de laatste twee jaar aan het herstellen. Ten opzichte van 2015 is er in 2016 een groei van zes procent genoteerd in de West-Europese markt. Het West-Europees marktaandeel van VDL Bus & Coach in het segment grote bussen is in 2016 gegroeid van 3,6 procent naar 4,1 procent.

	2016		2015	
	euro mln	%	euro mln	%
Touringcars	169	39	160	41
Openbaarvervoerbussen	151	35	100	26
Parts & services	63	14	66	17
Gebruikte bussen	35	8	41	11
Mini- & midibussen	13	3	13	3
Chassis & chassismodules	6	1	6	2
	<hr/>		<hr/>	
	437		386	

In 2016 zijn er diverse optimalisatieprogramma's opgestart om daarmee de slagvaardigheid en efficiëntie te verhogen. In het eerste kwartaal van 2017 is de orderportefeuille van de busdivisie met 12 procent toegenomen naar 256 miljoen euro. VDL Groep verwacht dat de ambities voor 2017 worden gerealiseerd met een financieel gezond jaar voor de divisie Bussen.

■ Touringcars

In 2016 is de omzet in de sector touringcars gestegen van 160 miljoen euro (2015) naar 169 miljoen euro. Het aantal afgeleverde touringcars is eveneens gestegen van 609 voertuigen in 2015 naar 629 in 2016. De introductie van de nieuwe Futura dubbeldekker in 2015 heeft geleid tot vele positieve reacties, daarmee heeft de dubbeldekker een vliegende start gemaakt. Een aantal grote orders in combinatie met een gestegen vraag naar touringcars zorgt ervoor dat we voorlopen op de doelstelling. Ook de introductie in 2016 van de Right Hand Drive-uitvoering voor de Engelse markt heeft hieraan sterk bijgedragen. Het unieke lage brandstofverbruik in combinatie met een hoge capaciteit, alsmede het comfort en de luxe, maken van deze dubbeldekker een belangrijk onderdeel van de Futura-familie.

In 2016 is de Futura-reeks verder uitgebreid met een variant van tien meter. Met de Futura FHD2-106 richt VDL Bus & Coach zich op een exclusief reis-segment, waar kleinere gezelschappen luxe en comfortabel kunnen reizen. Klanten en media zijn lovend over de prestaties en goede producteigenschappen van deze touringcar. De verkopen van deze variant lopen volgens plan. Met de introductie van de tien meter variant is de productielijn van de Futura verder gecomplementeerd.

De verwachting voor 2017 is dat we de stabiele groei van het segment touringcar voortzetten.

■ Openbaarvervoerbussen

De omzet in de sector openbaarvervoerbussen is fors gestegen van 100 miljoen euro in 2015 naar 151 miljoen euro in 2016. Ook het aantal geleverde bussen is gestegen van 412 voertuigen in 2015 naar 563 voertuigen in 2016. Met name in de thuismarkten Nederland en België, waarbij in Nederland veruit de meeste leveringen zijn gerealiseerd. In Scandinavië, en dan vooral in Finland, zijn we wederom goed vertegenwoordigd en zijn we erg tevreden over het behaalde volume. In IJsland bekleden we al jaren een sterke positie in het segment voor touringcars. Hier hebben we in het afgelopen jaar een grote levering van openbaarvervoerbussen aan toegevoegd, te weten 30 stuks Citea LLE. Ondanks de wat achterblijvende verkopen in Duitsland zijn we bijzonder trots op een grote vervolgorder van Rheinbahn (Düsseldorf) van 80 stuks Citea LLE.

De leveringen aan de Nederlandse klanten betreffen voornamelijk een drietal grote concessies voor Zuidoost-Brabant, Limburg en Zuidoost-Friesland/Waddeneilanden. Bijzonder om te vermelden is dat wij het merendeel van deze bussen, te weten 269 dieselbussen, 72 elektrische bussen en 31 mini- en midibussen op één dag hebben geleverd, namelijk bij de start van de nieuwe dienstregeling op de tweede zondag van december. De elektrische bussen zijn op zes verschillende locaties in Nederland in gebruik genomen, waarvan op vijf locaties door een nieuwe vervoerder in een nieuw concessiegebied. Bij de concessie in Zuidoost-Brabant is VDL naast leverancier van de elektrische voertuigen ook verantwoordelijk voor de energie en infrastructuur. Daarmee onderscheidt VDL zich als totaalleverancier bij de implementatie

van e-mobiliteit in stad of regio. Als gevolg van deze concessie-orders is ook het netwerk van onze servicewerkplaatsen in Nederland uitgebreid.

Overheden en vervoerders zien steeds meer de voordelen in van elektrificatie van het openbaar busvervoer, zoals geen uitstoot en minder geluidsoverlast. VDL gaat verder dan het leveren van bussen alleen. Steeds vaker zijn we een volwaardige partner van onze opdrachtgevers. Samen met hen ontwikkelen we een optimale infrastructuur met bijpassende dienstregeling en adviseren we chauffeurs over hoe zij zo zuinig mogelijk kunnen rijden. Daarnaast kunnen we alle elektrische bussen op afstand volgen om het proces te monitoren.

Voor de sector openbaarvervoerbussen verwachten we in 2017 een stijgende markt. In april hebben we bekendgemaakt onder meer 100 elektrische 18 meter gelede bussen te gaan leveren voor de concessie Amstelland-Meerlanden. Deze VDL Citea SLFA Electric heeft in 2017 de prestigieuze internationale Red Dot Award toegekend gekregen. De jury roemt het innovatieve ontwerp van onze gelede bus.

■ **Parts & services**

VDL Parts heeft in het afgelopen jaar geïnvesteerd in gebouwen en medewerkers. Door ook de kantoorruimte op de eerste verdieping in gebruik te nemen, is het gebouw van VDL Parts aangepast voor verdere groei.

Om de omzet te verhogen, is het afgelopen jaar geïnvesteerd in het uitbreiden van de partsafdelingen bij de diverse VDL-busbedrijven. Tevens zijn er flinke stappen gezet in efficiëntie en het verder inzichtelijk maken van marktpotentie. Op het gebied van aanbestedingen voor reserveonderdelen heeft dat het afgelopen jaar tot successen geleid. Inmiddels levert VDL Parts onderdelen bij een groot aantal klanten met een flinke busvloot in de publieke én private sector.

De focus bij VDL Bus & Coach Services heeft voor 2016 gelegen op het verder professionaliseren van onze service-activiteiten. Gezien de toenemende vraag naar reparatie, onderhoud en schadeherstel in zijn algemeenheid en naar elektrische bussen in het bijzonder, is onze organisatie op enkele plaatsen aangepast. De werkplaatsen van VDL hebben in 2016 hun onderlinge samenwerking verder versterkt. De voorbereidingen en opstart van de nieuwe voornamelijk elektrische bussen zijn gedurende het jaar een grote uitdaging geweest. De oprichting van VDL Bus & Coach Service Limburg met drie werkplaatsen, een gedeelde werkplaats in Eindhoven en het aantrekken van nieuwe medewerkers met specifieke kennis is afgerond. De huidige werkplaatsorganisatie is hiermee gegroeid naar tien werkplaatsen verspreid over Nederland met in totaal ruim honderd medewerkers. Op deze manier zijn we klaar voor reparatie en onderhoud van nieuwe aandrijftechnieken.

De vooruitzichten voor 2017 zijn positief. We blijven onverminderd investeren in het versterken van onze aftersales activiteiten.

■ Gebruikte bussen

De omzet van de sector gebruikte bussen is gedaald van 41 miljoen euro (2015) naar 35 miljoen euro. Het totaal aantal verkochte gebruikte bussen door VDL Bus Center is uitgekomen op 285 stuks in 2016 ten opzichte van 511 in 2015.

Het aantal verkochte gebruikte touringcars en mini- en midibussen is gedaald van 314 naar 207. De voornaamste oorzaak hiervoor is schaarste wat betreft het aanbod van gebruikte touringcars. Pas aan het einde van 2016 is opnieuw ruime beschikbaarheid geconstateerd. Door het laat binnenkomen van deze touringcars in 2016, worden deze pas in 2017 verkocht. De verkoop van gebruikte bussen voor het openbaar vervoer is gedaald van 197 naar 78 stuks. De instabiele politiek-economische situatie in een aantal belangrijke exportlanden heeft er voor gezorgd dat een aantal potentiële orders nog niet is doorgegaan. De verwachting is dat deze opdrachten in 2017 worden gegund en dat daarmee de verkoop van gebruikte openbaarvervoerbussen weer zal gaan stijgen. Tevens komen er begin 2017 jonge en attractieve bussen binnen die gaan bijdragen aan een hogere omzet in vergelijking met 2016.

VDL Bus Center heeft in 2016 geïnvesteerd in de uitbreiding van haar netwerk in Oost-Europa en Afrika. Dit zijn belangrijke markten voor gebruikte bussen. De verwachting is dat dit in 2017 gaat bijdragen aan hogere aantallen verkochte gebruikte bussen, waardoor de omzet van deze sector zal groeien.

■ Mini- & midibussen

De omzet in de sector mini- en midibussen (inclusief politievoertuigen en schadeherstel) is ten opzichte van 2015 gelijk gebleven op 13 miljoen euro. Het aantal geleverde voertuigen is gestegen van 159 naar 169 stuks. Een vervolgorde van MidCity's voor het openbaar vervoer in België is bijna uitgeleverd. Met name in België, Frankrijk, Italië en Zweden wordt verder geïnvesteerd om ook daar ons marktaandeel te vergroten. Naast de markt voor openbaar vervoer blijven we traditioneel sterk op het gebied van kwalitatief hoogstaande en klantspecifieke mini- en midibussen in het hogere toursegment. De omzet van de afdeling schadeherstel is gestegen.

De lijnproductie voor voertuigen voor de Mobiele Eenheid van de nationale politie is opgestart. Het gaat om een order van in totaal 256 ME-bussen waarvoor VDL Bus Venlo de ombouw verzorgt. Inmiddels zijn er diverse aanbestedingen voor het ombouwen en leveren van politievoertuigen op de markt gekomen.

De ontwikkeling op het gebied van elektrisch rijden zal worden doorgezet. Onze verwachting blijft om meer omzet te behalen in de speciale (elektrisch aangedreven) voertuigen en projecten. 2017 zal onder meer in het teken staan van het verder investeren in ons verkoopnetwerk en de ontwikkeling van nieuwe innovaties. De orderportefeuille van de totale sector mini- en midibussen is goed gevuld. Voor 2017 wordt omzetgroei verwacht.

■ Chassis & chassismodules

De externe omzet van chassis- en modulebouwer VDL Bus Chassis is in 2016 nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van de omzet in 2015: 6 miljoen euro. De leveringen van voormodules en chassismodules aan opbouwers buiten VDL Groep zijn afgenomen van 277 naar 246 stuks. Ten opzichte van 2015 zijn er meer complexe chassismodules geleverd en minder voormodules. De afzet, gerealiseerd door leveringen aan zusterbedrijven van de divisie Bussen, voor de bouw van complete voertuigen is in 2016 flink toegenomen

van 967 naar 1.288 stuks. Het totaal van geleverde chassis en chassismodules is daardoor gestegen van 1.244 stuks in 2015 naar 1.534 stuks in 2016.

De engineeringactiviteiten hebben in 2016 mede in het teken gestaan van de transitie van diesel aangedreven voertuigen naar elektrisch aangedreven voertuigen. Dit heeft plaatsgevonden in nauwe samenwerking met andere VDL-bedrijven. Deze aanpak heeft geresulteerd in een sterke toename van het aantal ontwikkelde en geproduceerde elektrische voertuigen bij VDL Bus & Coach. Daarnaast behoort het reduceren van gebruikskosten van voertuigen tot de kerncompetentie van VDL Bus Chassis. Binnen de ontwikkelprojecten staan gewichtsreductie, een beperking van de onderhoudsfrequentie, de reductie van het dieselvebruik en de verbetering van het energimanagement centraal, waardoor de kosten per kilometer verder kunnen worden gereduceerd. De expertise die VDL Bus Chassis heeft in simulatie, lichtgewicht constructie, driveline-integratie, productie en assemblage resulteert mede in nieuwe marktkansen voor de komende jaren.

In 2017 zal de nadruk verder komen te liggen op de transitie naar elektrisch rijden. Het voortdurend verbeteren door middel van proces-audits en optimalisatietrajecten wordt in 2017 voortgezet. Het optimaliseren van de inzet van lasrobots, automatisering en design for assembly zijn daarbij belangrijke aandachtsgedebieden. De vooruitzichten voor 2017 zijn goed.

■ Elektrische mobiliteit

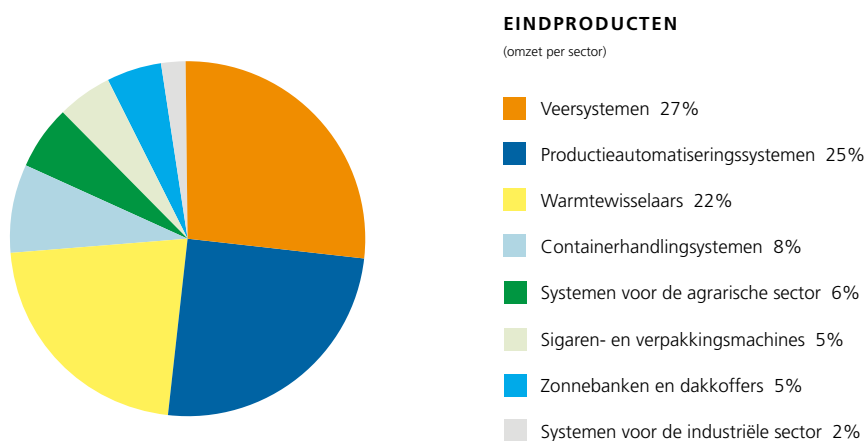
VDL Groep heeft de ambitie om een wereldspeler te zijn in de elektrificatie van zogeheten heavy-duty mobiliteit. Ook op het gebied van batterijmanagementsystemen, laadinfrastructuur en energieopslag wil VDL een leidende positie innemen.

VDL Enabling Transport Solutions (ETS) geeft elektrische mobiliteit vorm binnen VDL Groep. Dit bedrijf is in september 2015 opgericht met als doel om het vooronderzoekbedrijf te zijn op het gebied van e-mobiliteit voor VDL. VDL ETS richt zich op het onderzoeken, ontwikkelen en testen van nieuwe mogelijkheden voor met name transport gerelateerde activiteiten van VDL-bedrijven. Zo levert VDL ETS bijvoorbeeld de bouwblokken voor batterijen, met bijbehorende software, aan onze busbedrijven. Verder is een tweetal gelede elektrische bussen omgebouwd naar waterstof, is een eerste stationaire eenheid voor energieopslag geplaatst voor energielevering aan het primaire elektriciteitsnetwerk en zijn diverse engineeringprojecten opgestart. Deze projecten behelzen de engineering van een elektrische distributietruck voor onder meer stadsdistributie, de beoordeling van een elektrische bestelbus en vele conceptuele vooronderzoeken voor bussen, waaronder klimaatsystemen, energiemanagement, aandrijvingssystemen, batterijbouwblokken en geluid- en designstudies.

Het afgelopen jaar heeft het team van VDL ETS vanuit twee locaties gewerkt: op de Automotive Campus in Helmond waar met name protobouw- en beproevingsactiviteiten plaatsvinden en in Valkenswaard (vlakbij de busbedrijven van VDL) waar vooral software wordt ontwikkeld. Daarnaast werken we nauw samen met kennisinstututen, universiteiten en hogescholen voor conceptstudies op het gebied van infrastructuur en slimme mobiliteit. Gedurende het lopende jaar zullen de activiteiten verder worden uitgebreid en zal de nieuwbouw van het nieuwe kantoor- en werkplaatsgebouw in Valkenswaard van start gaan. De activiteiten van het bedrijf worden voortdurend verder uitgebreid vanwege de kansen die e-mobiliteit voor de bedrijven van VDL Groep biedt.

Eindproducten

De omzet van de divisie Eindproducten is in 2016 uitgekomen op 511 miljoen euro. Dat was een jaar eerder 475 miljoen euro. We merken dat de economie aantrekt. Het resultaat is marginaal teruggelopen. Er wordt een goed jaar voorzien voor onze bedrijven die actief zijn in deze divisie.

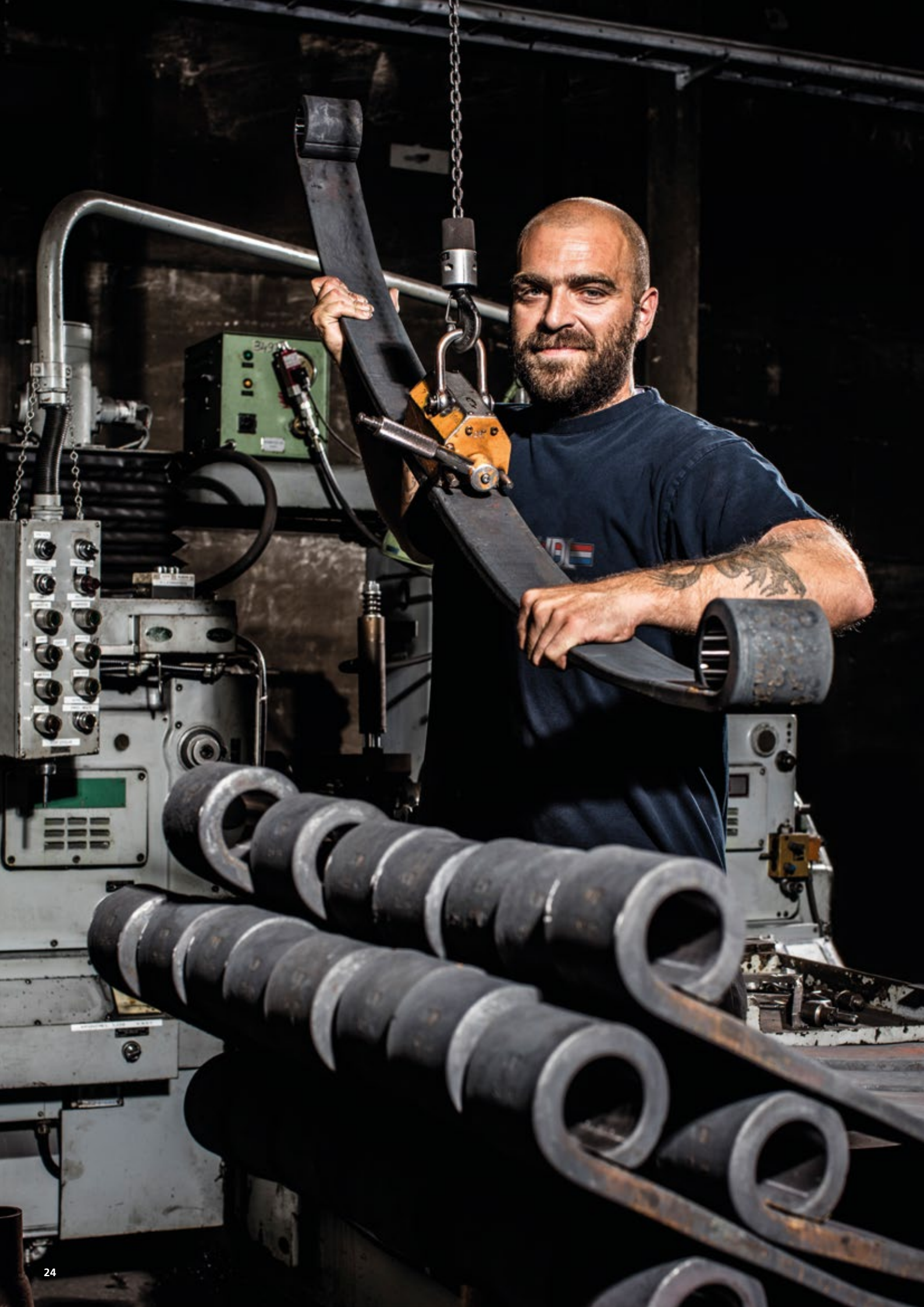

	2016		2015	
	euro mln	%	euro mln	%
Veersystemen	138	27	129	27
Productieautomatiseringssystemen	126	25	104	22
Warmtewisselaars	113	22	99	21
Containerhandlingsystemen	42	8	55	12
Systemen voor de agrarische sector	30	6	28	6
Sigaren- en verpakkingsmachines	26	5	26	5
Zonnestraling en dakkoffers	24	5	23	5
Systemen voor de industriële sector	12	2	11	2
	<hr/> 511		<hr/> 475	

■ Veersystemen

De totale omzet van de sector veersystemen laat een stijging zien van 129 miljoen euro in 2015 naar 138 miljoen euro in 2016.

VDL Weweler, producent van veersystemen voor trailers, trucks en bussen, heeft zowel haar marktaandeel in Europa als in de rest van de wereld verder vergroot. Vooral in Europa was de afzet beter dan verwacht. De verkoopaantallen gaan in de richting van voor de crisis in 2009. De exportbeperkingen naar Rusland zorgen ervoor dat de Oost-Europese markt nog niet op het niveau is van enige jaren geleden. Daarentegen groeien onze leveringen aan Turkije sterk vanwege de trailerproductie daar. Die ontwikkeling lijkt zich door te zetten in 2017. In China is voor het derde achtereenvolgende jaar de verkoop van veersystemen van

VDL Weweler verdubbeld. Die markt begint substantieel te worden. De totale productiecapaciteit van VDL Weweler zal eind 2017 ruim twintig procent hoger zijn ten opzichte van de capaciteit op de oude locatie in Apeldoorn die dit jaar wordt verlaten. Gedurende dit jaar is die extra capaciteit nog niet beschikbaar, omdat de oude machines successievelijk verhuizen naar de nieuwe locatie, ook in Apeldoorn, en vervolgens worden gereviseerd. De nieuwe productielijn produceert intussen volop en verbruikt 35 procent minder energie vergeleken met die in de oude fabriek.

VDL Weweler-Colaert is met zijn productielocatie in België Europees marktleider in de productie en distributie van onderdelen voor paraboolveersystemen en hoogwaardige onderdelen voor chassis bestemd voor vrachtwagens, aanhangwagens en bussen. De Belgische vestiging heeft in het afgelopen jaar het marktaandeel in de eerstelijns montagemarkt licht zien groeien. De installatie van een compleet nieuwe gerobotiseerde productielijn voor het walsen van paraboolveren is de inzet voor een verdere daling van de kostprijs en verbetering van de kwaliteit. Deze omvangrijke investering is een noodzakelijke stap om het hoofd te bieden aan de toenemende prijsdruk uit lagelonenlanden.

Verkooporganisatie VDL Weweler Parts heeft de stijging van de afgelopen jaren in 2016 verder voortgezet. De omzet is ruim tien procent gestegen ten opzichte van 2015. Deze stijging vindt plaats in zowel de after market als bij de (kleine) trailerbouwers die door VDL Weweler Parts worden beleverd. Om voor een betere landelijke dekking in Nederland te zorgen, wordt in de loop van het jaar een nieuw kantoor geopend in de regio Amsterdam. Daarmee komt het totaal aantal kantoren op zes. Ook voor 2017 wordt een verdere groei verwacht.

Ondanks het feit dat de concurrentie in Noorwegen toeneemt, slaagt Truck & Trailer Industry (TTI), met vier verkoopvestigingen in Noorwegen, erin dankzij technisch hoogopgeleid personeel gestaag te groeien. Ook de webshop van TTI zorgt voor steeds meer omzet. De samenwerking tussen Truck & Trailer Industry en andere bedrijven van VDL krijgt steeds meer vorm waardoor TTI's belang in de markt groter wordt. Met dit gegeven voorzien we in 2017 verdere groei.

De orderportefeuille van de totale sector veersystemen is goed gevuld.

■ Productieautomatiseringssystemen

Ook in 2016 heeft de groei voor productieautomatiseerder VDL Steelweld in Breda doorgezet. De omzet van VDL Steelweld is in 2016 gestegen van 104 miljoen euro naar 126 miljoen euro. Er zijn diverse nieuwe opdrachten binnengehaald bij onze klanten Jaguar Land Rover, Ford, VDL Nedcar, BMW Group en Volvo. Daarnaast hebben we nieuwe klanten aan ons bestand toegevoegd. In 2016 zijn tientallen nieuwe arbeidsplaatsen gecreëerd in Breda en de andere vestigingen van VDL Steelweld. In 2016 zijn in de Verenigde Staten vestigingen geopend in Michigan, South Carolina en Californië. Op deze wijze kunnen we onze klanten ook op dit continent beter ondersteunen. Wij zijn inmiddels volop bezig met de realisatie van meerdere projecten die daarbij worden ondersteund door onze vestigingen in Nederland en Engeland. Daarnaast heeft VDL Steelweld vestigingen in Duitsland, Zweden en China.

Ook buiten de automotive zijn goede resultaten behaald. Na de succesvolle leveringen van AGV's (Automatisch Geleide Voertuigen) aan de containerterminals van ECT in Rotterdam en PSA in Singapore

worden de AGV-activiteiten in samenwerking met VDL-zusterbedrijven verder uitgebouwd. VDL Steelweld en VDL Containersystemen hebben samen het verkoopcluster VDL Automated Vehicles opgericht. Op deze manier wordt het AGV-segment verder geprofessionaliseerd om binnen én buiten de havens automatisch geleide voertuigen te leveren. De planning is dat medio 2017 de levering volgt van een prototype voor chemieconcern BASF in Ludwigshafen (Duitsland). Dit hybride voertuig kan zowel elektrisch als via een dieselmotor worden aangedreven en zal onbemand zijn routes afleggen in bevolkt gebied. Met deze vernieuwing heeft VDL Groep het tot de finale geschopt van de Automotive Innovation Award. Deze innovatie is een perfect voorbeeld van de strategie van VDL Groep op het vlak van e-mobiliteit.

Door de afdeling Special Products wordt met andere VDL-bedrijven samengewerkt aan het ontwikkelen en produceren van de personencapsules van het reuzenrad New York Wheel dat moet verrijzen op Staten Island.

De automotive heeft te maken met een capaciteitsoverschot waardoor prijzen onder druk staan. Niettemin is de orderportefeuille van de sector productieautomatiseringssystemen goed gevuld en zijn de verwachtingen voor 2017 positief. Naast het behouden van de marktpositie in Europa zal de focus in 2017 vooral gericht zijn op verdere groei in Amerika en Azië. Medio 2017 zal het nieuwe ERP-systeem SAP worden geïntroduceerd voor een efficiënter verloop van bedrijfsprocessen.

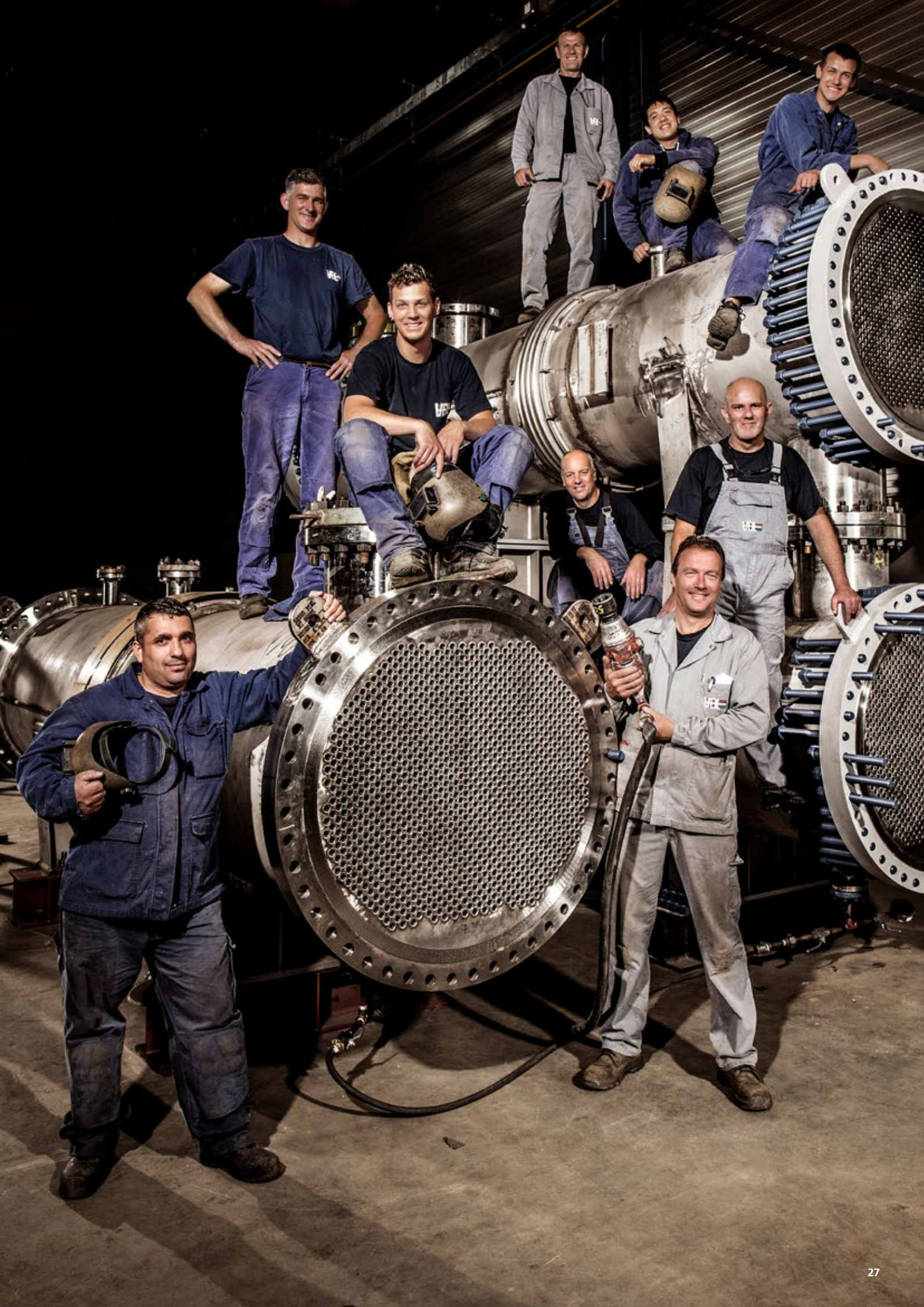
■ **Warmtewisselaars**

Door sterk gedaalde olie- en gasprijzen verkeren onze bedrijven die actief zijn in deze sector in een aanhoudende lastige marktsituatie. Verder zien we materiaal- en zinkprijzen sterk stijgen. Een gevolg is dat investeringen in projecten in de olie- en gassector zijn stopgezet of uitgesteld. Daarvan ondervinden de vestigingen van VDL Klima in Eindhoven, België en Frankrijk de nodige hinder.

Ondanks deze tegenwind heeft ook de sector warmtewisselaars in 2016 omzetgroei laten zien: van 99 miljoen euro in 2015 naar 113 miljoen euro in 2016. Deze stijging kan vooral worden verklaard door de productie van hoogspanningsmasten voor de Nederlandse markt, gerealiseerd in samenwerking met VDL-zusterbedrijven. Hiervoor is door VDL KTI in Mol (België) een extra productielocatie ingericht. De masten zullen naar verwachting tot begin 2018 worden uitgeleverd.

Door deze opdracht heeft VDL KTI een zeer goed jaar gehad, waarin de omzet is verdubbeld. De positieve trend van 2015 is daarmee verder doorgezet. In 2016 is door VDL KTI aan een aantal grote orders gewerkt voor hogedrukwarmtewisselaars voor de Amerikaanse markt en speciale warmtewisselaars voor de Chinese markt. Naast standaardproducten zijn er ook omvangrijke orders voor onder andere het reuzenrad New York Wheel en, in samenwerking met VDL ETG Projects, bioreactoren voor de Engelse markt. De opdracht om scrubbers voor de scheepvaart te gaan produceren, die worden gebruikt om uitlaatgassen van schepen te reinigen, is in aantocht. Voor 2017 verwacht VDL KTI een uitstekend jaar gezien de goed gevulde orderportefeuille.

Bij VDL Delmas in Berlijn is de omzet gestegen met meer dan twintig procent, voornamelijk als gevolg van de goede verkopen van het jaar daarvoor. Met de bouw van een nieuw kantoorgebouw met productiehallen heeft VDL Delmas de afgelopen twee jaar geïnvesteerd in het optimaliseren van de productie.

2017 zal gezien de aanhoudend lage olieprijsen en de tegenvallende orderontvangsten naar verwachting een onzeker jaar zijn voor de sector warmtewisselaars. Onze bedrijven die actief zijn in dit segment gaan verder op zoek naar nieuwe productmarktcombinaties voor verdere verbreding.

■ Containerhandlingsystemen

De omzet van de sector containerhandlingsystemen is gedaald van 55 miljoen euro in 2015 naar 42 miljoen euro in 2016. Onze bedrijven hebben naar behoren gepresteerd. De omzetzak is het gevolg van een grote incidentele order in 2015 waardoor in dat jaar de verkopen hebben gepiekt.

VDL Containersystemen heeft opnieuw een goed jaar achter de rug. De leveringen van haakarm-, portaalarm-, kabel- en kettingsystemen aan dealers is licht gestegen. Het aantal systemen dat door VDL Containersystemen zelf is opgebouwd is explosief gestegen. Alleen al in Nederland zijn sinds de start in 1999 meer dan vijfduizend systemen geleverd. VDL Containersystemen heeft zich gekwalificeerd voor een CO₂-reductieprogramma waarmee alle systemen met minimale milieubelasting worden gemaakt. Aangevoerd is dat diverse VDL-systemen het meest energiezuinig in hun soort zijn. VDL Containersystemen is met het op innovatieve wijze lijmen van de systemen op de vrachtwagens beloond met een nominatie voor de VAK Innovation Award 2016.

De omzet van de spreaders is flink gestegen. Zowel in Europa, Amerika als in Azië zijn grote orders geleverd. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van elektrificatie en specifieke oplossingen voor de Amerikaanse markt hebben bijgedragen aan de verdere groei. De toevoeging van de AGV's (Automatisch Geleide Voertuigen) heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de verbreding van het portfolio en de naamsbekendheid van VDL Containersystemen.

2016 is voor VDL Translift, producent van innovatieve afvalinzamelsystemen, een jaar geweest waarin verdere verbetering van kwaliteit en efficiëntie is gerealiseerd. Daarnaast is ook de after sales-dienstverlening verder uitgebouwd. Het aantal verkochte afvalinzamelsystemen is in 2016 wederom toegenomen ten opzichte van het jaar ervoor. VDL Translift levert ongeveer de helft van haar producten in Nederland en de andere helft in het buitenland.

De totale orderportefeuille van de sector containerhandlingsystemen is goed gevuld en wij verwachten in 2017 verdere omzetgroei. Een andere indicator voor omzetgroei vormt de aantrekkende transportsector. De opbouwindustrie, waarin onze bedrijven in deze sector actief zijn, volgt normaliter de ontwikkelingen in de transport.

■ Systemen voor de agrarische sector

VDL Agrotech heeft een goed jaar achter de rug. Gesteund door een gunstige koers van de euro en een verdere uitbreiding van de wereldwijde verkoopactiviteiten is de omzet met 7 procent gestegen (van 28 miljoen euro in 2015 naar 30 miljoen euro in 2016). In bijna alle landen is de omzet gestegen, met uitzondering van de zogeheten CIS-landen (de voormalige lidstaten van de Sovjetunie exclusief de Baltische Staten) en het Midden-Oosten, die door de lage olieprijsen, politieke instabiliteit en aanhoudende economische crisis achterblijven. De omzetgroei is grotendeels te danken aan nieuwe markten, waaronder landen in Afrika en Azië, en de stijging van de verkopen in het wereldwijde

dealernetwerk. De projectenmarkt blijft sterk afhankelijk van bancaire kredieten die zeker in Oost-Europa en opkomende markten moeizaam verlopen. Voor 2017 zijn de vooruitzichten goed, voornamelijk in Azië wordt omzetgroei verwacht. De activiteiten in de droogtechniek, buiten de pluimveesector, nemen toe en zullen in 2017 verdere groei laten zien.

■ **Sigaren- en verpakkingmachines**

VDL PMB-UVA heeft zich in 2016 geconcentreerd op de innovatie van producten en optimalisatie van bedrijfsprocessen. Ter verbetering van de algehele logistiek is VDL PMB-UVA begin 2016 verhuisd naar een nieuw bedrijfspand in Eindhoven. De fysieke afstand tussen kantoren en productie is hiermee verkleind. Dat komt de algehele efficiëntie ten goede. VDL PMB-UVA heeft financieel het beste jaar gekend sinds de toetreding tot VDL Groep in 2003. Innovatie vormt een belangrijke pijler voor succes binnen VDL PMB-UVA. Het aanbieden van klantspecifieke hoogwaardige oplossingen is bepalend voor het succes van de organisatie op korte en lange termijn. In het verpakkingsegment heeft UVA Packaging ingespeeld op de verschuiving van verpakkingen met kartonnen omhulsel naar meer milieuvriendelijke folieverpakkingen met goede en handige sluitmogelijkheden. Voor het segment sigaren heeft PMB Tobacco een nieuwe opdekmachine geïntroduceerd met een substantieel hogere opbrengst en betrouwbaarheid. Daarmee levert VDL PMB-UVA de snelste zogeheten 'opdekker' in haar klasse. Tevens heeft PMB Tobacco haar conventionele opdekmachine aangepast aan hedendaagse normen en veiligheid. Deze aanpassingen hebben geleid tot een competitief prijsniveau in combinatie met een verhoogd gebruiks- en onderhoudsgemak. De ontwikkelingen in beide segmenten vormen een belangrijke basis voor verdere groei. VDL PMB-UVA ziet 2017 daarom met vertrouwen tegemoet.

■ **Zonnestraling en dakkoffers**

De omzet van VDL Hapro is in 2016 licht gestegen naar 24 miljoen euro. Die groei is vooral te verklaren door de toegenomen verkopen in dakkoffers en fietsendragers. In 2017 wordt ook een omzetstijging voorzien. Dat komt omdat VDL Hapro meer autodakkoffers verwacht te gaan verkopen. Ook innovaties moeten de omzet gaan stuwten. Zo wordt in het tweede halfjaar gestart met de verkoop van een nieuwe generatie zonnepanelen, waarvan de presentatie in april heeft plaatsgevonden. Deze zonnepanelen zijn uitgerust met een nieuwe techniek waardoor lampen afzonderlijk kunnen worden aangestuurd. Hierdoor kan de perfecte dosering straling worden geboden met een gelijkmatige bruintint over het gehele lichaam. Daarnaast is deze nieuwe lijn ook uitgerust met uv-ledlampen. Deze verbruiken minder stroom dan reguliere halogeen- en tl-lampen en kennen een langere levensduur. VDL Hapro is in 2017 gestart met een nieuwe productgroep: een waterfilter voor zwembaden die met behulp van zogenoemd kortgolvig uv-licht algen en bacteriën bestrijdt, waardoor het gebruik van chloor kan worden teruggebracht.

■ **Systemen voor de industriële sector**

VDL Industrial Products heeft 2016 goed afgesloten, waarbij de omzet met ongeveer 10 procent is gestegen naar 12 miljoen euro. Het afgelopen jaar zijn meerdere klantspecifieke oplossingen geleverd op het gebied van stortgoedtechniek, afzuiging en filtratie van stof en dampen. In de productgroep roterende sluisen is een aantal nieuwe varianten geïntroduceerd voor het doseren van droge stoffen in verschillende toepassingen. Daarnaast zijn er nieuwe oplossingen voor brand- en explosiebeveiliging ontwikkeld en is VDL Industrial Products een samenwerking gestart met een producent van warmtebron- en vonkendetectie ter voorkoming van brand- of stofexplosies in installaties. Om deze systemen goed te inspecteren en

onderhouden is een gekwalificeerde servicedienst opgericht om de klant nog beter van dienst te zijn. Er zal nog meer focus worden aangebracht om ons te profileren als de totaalleverancier van oplossingen voor onze klanten, waarbij meer service een belangrijk aandachtspunt blijft. Voor systemen voor de industriële sector wordt in 2017 lichte groei verwacht.

Nieuwe bedrijven en activiteiten

Het machinepark van Melamo in Helmond is in maart 2016 overgenomen door VDL Groep. Het bedrijf, dat begin 2016 failliet is gegaan, was toeleverancier van onder andere fijnmechanische metalen en kunststofonderdelen, lassamenstellingen en modules voor uiteenlopende markten. Het machinepark is overgeplaatst naar VDL Industrial Modules in Helmond. In totaal gaat het om ongeveer 25 machines voor met name verspanende bewerkingen (draai- en freesmachines). Het merendeel van de vijftig medewerkers is inmiddels werkzaam bij VDL Groep.

In juli 2016 is het bedrijf V-Storage opgericht door VDL Groep en Scholt Energy Control in Valkenswaard. Deze joint venture richt zich volledig op innovaties op het gebied van duurzame energieopslag. Vanwege de omschakeling naar elektrisch busvervoer ontstaan voor zowel VDL als busfabrikant en Scholt Energy Control als energieleverancier kansen voor de zakelijke markt. VDL Enabling Transport Solutions en Scholt Energy Services, de innovatietakken van beide bedrijven, gaan onder meer oude batterijen hergebruiken om daarmee grote batterijsystemen te vormen voor energieopslag. Deze batterijen worden strategisch opgeladen: een overschot aan (goedkope) stroom wordt opgeslagen voor momenten dat de vraag hoger is (en de stroom duurder). De op gunstige momenten opgeslagen elektriciteit wordt vervolgens gebruikt om elektrische bussen op te laden, eigen productielocaties van stroom te voorzien, pieken in de stroomvraag op te vangen of om de netfrequentie uit te balanceren. Het eerste energieopslagsysteem van V-Storage is inmiddels geplaatst op het terrein van VDL ETG in Eindhoven. V-Storage verwacht het aantal batterijen en de toepassing daarvan snel uit te breiden en kan op die manier een grote bijdrage gaan leveren aan de toepassing van energieopslag voor het elektrisch vervoer in Nederland.

VDL Steelweld USA is medio 2016 opgericht met vestigingen bij Fremont (VDL Steelweld California), Detroit (VDL Steelweld Michigan) en Spartanburg (VDL Steelweld South Carolina). Het bedrijf voert projecten uit op het gebied van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen voor de automotive in de Verenigde Staten. Vanuit deze vestigingen worden klanten zoals BMW Group en Volvo, die wereldwijd actief zijn, door VDL Steelweld lokaal ondersteund. De jarenlange ervaring en het vertrouwen van klanten in Europa heeft ertoe geleid dat VDL Steelweld nu ook voor hun fabrieken in de VS gaat leveren. Daarnaast gaat VDL Steelweld ook voor Amerikaanse klanten aan de slag.

VDL Groep en Pinnacle Industries uit India hebben op 1 augustus 2016 het bedrijf VDL Pinnacle Engineering India opgericht. Het bedrijf is gevestigd in Pune, India. Deze joint venture richt zich op engineeringprojecten voor productieautomatisering en productontwikkeling voor de automotive. Dit houdt onder andere in procesengineering, ontwerp van gereedschappen, robotsimulatie en de inrichting van productieautomatiseringsprojecten. In eerste instantie zal VDL Pinnacle Engineering India zich bezighouden met de engineering van projecten van VDL Steelweld voor klanten in India, Europa, Verenigde Staten en China. In 2017 zal het bedrijf ook gaan werken voor andere VDL-bedrijven, onder andere ter ondersteuning van de engineeringactiviteiten van VDL Bus & Coach.

Op 14 november 2016 is het bedrijf VDL Bus & Coach Service Limburg opgericht. Dit bedrijf, met twintig medewerkers, verricht onderhoud- en reparatiewerkzaamheden voor openbaarvervoerbussen vanuit werkplaatsen in Maastricht, Venlo en Heerlen. Deze werkplaatsen zijn bedoeld om alle onderhoud- en reparatiewerkzaamheden uit te voeren voor de concessie Limburg, als onderdeel van de overeenkomst voor de levering van 166 openbaarvervoerbussen.

Eind november 2016 is bekendgemaakt dat VDL Groep de activiteiten van de Limburgse ijzergieterij Componenta met vestigingen in Weert en Heerlen overneemt. De overname is op 21 december 2016 getekend. De gieterijen gaan verder onder de namen VDL Castings Heerlen en VDL Castings Weert. De bedrijven maken gietdelen die onderdeel uitmaken van vrachtwagens, grondverzet- en wegenbouw-machines. Deze activiteiten sluiten goed aan bij de andere toeleveringsactiviteiten van VDL Groep. VDL is al actief in deze markten en er zijn veel gezamenlijke klanten. In eerste instantie zijn 120 van de ongeveer 300 medewerkers van VDL Castings direct in dienst gekomen. De verwachting is dat klanten in de loop van 2017 meer gaan bestellen, waardoor op termijn een aanzienlijk deel van de voormalige medewerkers opnieuw in dienst kan treden.

Investerings

VDL Groep heeft in 2016 voor 114 miljoen euro geïnvesteerd. Dat bedrag is geïnvesteerd in bedrijfspanden, machines en overige bedrijfsmiddelen.

Er zijn diverse draai- en freesmachines, pons-laser-machines, bewerkingsmachines, magazijnsystemen, kantbanken en spuitgietsmachines aangeschaft. Daarnaast is geïnvesteerd in meetapparatuur en software. In totaal beschikte VDL Groep ultimo 2016 over ongeveer 1.265.000 vierkante meter bedrijfsoppervlakte.

Bij VDL Nedcar in Born zijn vanaf mei 2016 voorbereidingen getroffen voor de productie van de MINI Countryman, die in november 2016 is gestart. Daarvoor zijn diverse projecten uitgevoerd, zoals het aanpassen van de zogeheten losdocks ten behoeve van het logistieke proces, het vergroten van de opslaghallen voor materiaal, het vervangen van het hoogspanningsschakelstation, het ombouwen van een hal in de eindassemblage, de uitbreiding van de bodyshop met productiecellen en robots en aanpassingen aan de testbaan om de vierwiel aangedreven MINI Countryman te testen. Ook voor de productie van de BMW X1, die vanaf augustus 2017 zal starten, heeft VDL Nedcar vanaf augustus 2016 aanpassingen gedaan om het algehele logistieke proces te verbeteren. Het gaat onder meer om de bouw van een nieuwe logistieke hal van 30.000 vierkante meter, uitbreiding van de controlehal met 2.100 vierkante meter en uitbreiding van de pickbuffer zodat auto's in de juiste volgorde de final assembly hal binnengaan. Daarnaast is er een nieuwe hal gebouwd van 1.200 vierkante meter voor het lossen van persdelen aan de pershal.

De renovatie van kasteel Wolfrath in Born, dat grenst aan het perceel van VDL Nedcar, zal in 2017 aanvangen. Na de renovatie zal het kasteel worden gebruikt voor bijeenkomsten en als verblijf voor buitenlandse gasten aan VDL Nedcar. Begin 2017 is 61.340 vierkante meter land aangekocht, liggend aan de A2 en grenzend aan de voorzijde van het terrein van VDL Nedcar voor toekomstige uitbreiding.

Eind 2016 is de nieuwbouw van VDL Fibertech Industries op het Kempisch Bedrijvenpark in Hapert opgeleverd. Het nieuwe pand bestaat uit 11.000 vierkante meter productieruimte en 1.415 vierkante meter kantoorruimte, inclusief kantine en kleedruimtes. Tevens is de nieuwbouw voor VDL Delmas in Berlijn (Duitsland) afgerond. De totale oppervlakte van het nieuwe pand van VDL Delmas bedraagt ruim 4.800 vierkante meter, waarvan 1.418 vierkante meter kantoorruimte en 3.400 vierkante meter productie. In 2016 zijn de kantoren van VDL KTI in Mol (België) geheel gerenoveerd.

De verbouwing en uitbreiding van de huidige panden van VDL ETG Eindhoven en VDL ETG Almelo zijn in volle gang. Het totale project vindt plaats in drie fasen: kantoren, productiehallen en cleanrooms. De nieuwe kantoorruimtes van beide vestigingen zijn inmiddels opgeleverd en in oktober 2016 is de tweede fase van start gegaan. Bij VDL ETG Eindhoven wordt gewerkt aan een tussenbouw van 1.900 vierkante meter voor kantoren, was- en kleedlokalen. De productiehallen worden uitgebreid met 14.000 vierkante meter, waarvan een oppervlakte van 8.200 vierkante meter cleanroom en 5.800 vierkante meter magazijn. VDL ETG Almelo krijgt 8.600 vierkante meter productiehal erbij, waarvan 4.200 vierkante meter cleanroom en 4.400 vierkante meter magazijn. Oplevering van het totale project staat gepland voor eind 2017.

Het grondwerk voor de uitbreiding van het hoofdkantoor van VDL Groep in Eindhoven is begin 2017 gestart. Er wordt eenzelfde soort gebouw naast het huidige pand gebouwd. Tevens komt er een ondergrondse parkeergarage die plaats gaat bieden aan 145 auto's. De verwachting is om in 2018 het nieuwe kantoor te betrekken. Daarna vangt de renovatie van de bestaande toren aan en worden de twee torens met elkaar verbonden tot één geheel.

Voor de bouw van een nieuw pand voor VDL Kunststoffen in Nederweert is begin 2017 met het grondwerk gestart. De nieuwbouw bestaat uit 15.000 vierkante meter productieruimte, 2.000 vierkante meter kantoorruimte inclusief kantine en wasruimte. Eind 2017 zal het pand worden opgeleverd.

Naast de lopende bouwactiviteiten zijn in 2017 diverse projecten gestart. Bij VDL Steelweld in Breda wordt een nieuwe hal gebouwd ten behoeve van speciale projecten, in Valkenswaard krijgt VDL Bus Modules een nieuw magazijn en de bestaande productieruimte van VDL ETG Projects aan de Hurksestraat in Eindhoven wordt uitgebreid. Voor VDL Enabling Transport Solutions wordt een bestaande hal op het terrein van VDL Bus Valkenswaard gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Ook de productiehal van VDL Bus Venlo wordt uitgebreid. De verwachting is dat deze projecten eind 2017 zijn afgerond.

In 2017 wordt naar verwachting in totaal voor 192 miljoen euro geïnvesteerd in vastgoed, machines, de optimalisatie van productieprocessen en vervoermiddelen.

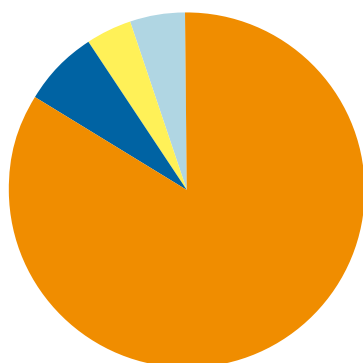
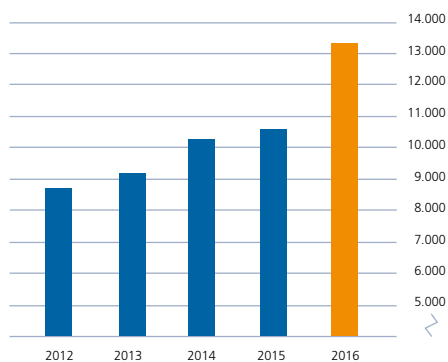

Medewerkers

Het aantal medewerkers van VDL Groep is toegenomen van 10.623 eind 2015 naar 13.356 eind 2016, een stijging van 26 procent. Deze groei is voor een groot deel tot stand gekomen door de productie van de MINI Countryman bij VDL Nedcar. Ook zijn in samenwerking met de uitkeringsinstantie UWV, gemeenten en provincie nieuwe medewerkers geworven. In 2016 heeft VDL Nedcar 2.225 nieuwe medewerkers verwelkomd. Bij de andere VDL-bedrijven is het aantal medewerkers gegroeid met 508.

MEDEWERKERS

(per 31 december, inclusief uitzendkrachten)

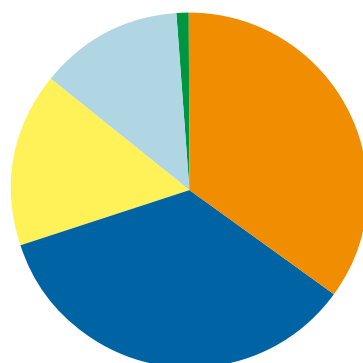

PERSONEELSOPOUW NAAR GEOGRAFISCHE SPREIDING

(per 31 december 2016, inclusief uitzendkrachten)

- Nederland 11.257 (84%)
- België 926 (7%)
- Overige Europese landen 572 (4%)
- Overige landen wereldwijd 601 (5%)

Totaal 13.356 medewerkers

PERSONEELSOPOUW PER DIVISIE

(per 31 december 2016, inclusief uitzendkrachten)

- Toeleveringen 4.652 (35%)
- Autoassemblage 4.686 (35%)
- Bussen 2.166 (16%)
- Eindproducten 1.703 (13%)
- Beheer Nederland en België 149 (1%)

Totaal 13.356 medewerkers

Wij spreken onze grote waardering uit voor de inzet en betrokkenheid van onze medewerkers in het afgelopen jaar. Mede door de goede onderlinge samenwerking hebben we in 2016 de hoogste omzet uit de geschiedenis van VDL Groep behaald.

Medezeggenschap

In Nederland en België worden de medewerkers van de meeste VDL-werkmaatschappijen vertegenwoordigd door een eigen ondernemingsraad. Op groepsniveau is er in Nederland een medezeggenschapstructuur die wordt ingevuld door de gemeenschappelijke ondernemingsraad (GOR).

In de GOR hebben vertegenwoordigers van de diverse Nederlandse VDL-bedrijven zitting. De GOR heeft in 2016 vijf keer vergaderd met een lid van de hoofddirectie, inclusief een jaarlijkse vergadering met ook een vertegenwoordiging van de raad van commissarissen. Verder is er een extra bijeenkomst geweest om kennis te maken met de nieuwe leden van de hoofddirectie. Het overleg met de GOR is te karakteriseren als open en positief kritisch. Vaste thema's in de GOR-vergaderingen zijn de financiën en marktontwikkelingen per divisie en bijbehorende sectoren. Daarnaast zijn de volgende onderwerpen aan bod gekomen: het rookbeleid, de werkkostenregeling mede in relatie tot de vakbondscontributie en het fietsenplan, het actualiseren van de bedrijfsreglementen, collectieve dagen (berekening en afschrijven bij ziekte), vakantieuren, schuldhulpverlening, variabel werken en de klokkenluidersregeling. Als vanzelfsprekend is de ondernemingsraad betrokken geweest bij de benoeming van nieuwe directieleden.

In België zijn in 2016 de vierjaarlijkse sociale verkiezingen georganiseerd. Elke VDL-onderneming met meer dan 50 medewerkers dient een comité voor preventie en veiligheid te kiezen. Voor elke VDL-onderneming boven de 100 medewerkers zijn er verkiezingen voor een nieuwe ondernemingsraad geweest. Voor de rest van het jaar is met de nieuw verkozenen op een constructieve manier samengewerkt. 2016 is op nationaal niveau een bewogen jaar geweest. De bonden zijn ook in 2016 in verzet gebleven tegen het regeringsbeleid, vanwege gewijzigde maatregelen op het gebied van de pensioengerechtigde leeftijd en financiële uitkeringen voor mensen die niet of gedeeltelijk werken. In de ondernemingsraden zijn sociaal economische vraagstukken steeds belangrijke onderwerpen van discussie. Het thema 'langer werken' blijft actueel.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

VDL Groep ziet maatschappelijk verantwoord ondernemen als een integraal onderdeel van het totale ondernemingsbeleid. Als familiebedrijf is VDL Groep van oudsher sterk betrokken bij de leef- en werkomgeving. Voor ons is het dan ook vanzelfsprekend om een bijdrage te leveren aan een duurzame ontwikkeling van de maatschappij. Dat doen we door een goede balans te vinden tussen medewerkers, milieu en resultaat.

Duurzaam bouwen en recyclen

Op het gebied van milieu voert VDL een duurzaam beleid. Het implementeren van energiebesparings- en afvalpreventieplannen en het recyclen van grondstoffen heeft onze voortdurende aandacht. Wij bouwen onze panden in eigen beheer. Bij alle nieuwbouw- en renovatieprojecten richten we ons op duurzaam materiaalgebruik, minder energieverbruik en minder belasting voor het milieu. Dat doen we bijvoorbeeld door slimme ontwerpen met veel daglicht in de fabrieken, de inzet van ledverlichting, het plaatsen van zonnepanelen, het toepassen van warmte-koude-opslag in de bodem en door gebruik te maken van restwarmte uit het productieproces om bedrijfspanden te verwarmen. Voor het nieuwe pand van VDL Fibertech Industries in Hapert is in 2016 het GPR-certificaat behaald (Gemeentelijke Praktijk Richtlijnen voor duurzaam bouwen, cijfer: 8). Bij VDL Nedcar in Born worden bijvoorbeeld in de lakstraat verfdeltes opgevangen voor hergebruik.

Duurzame leefomgeving

Hoewel vanwege onze toeleveringsactiviteiten de inbreng van VDL aan diverse producten vaak voor het oog verborgen blijft, maken wij machines en producten die een wezenlijke bijdrage leveren aan een betere leefomgeving. Dat doen we onder andere op het gebied van automotive (elektrisch rijden en batterijtechnologie), gezondheidszorg (zoals apparaten om mensen met kanker te behandelen), wetenschap (ontdekken van het heelal), materiaalgebruik en het reduceren van afval. We bedenken of passen huidige ontwerpen aan om de maakbaarheid van deze machines en producten te vergroten en te verbeteren. Door slimme ontwerpen en geavanceerde productiemethodes leveren we toegevoegde waarde voor onze klant en creëren we werkgelegenheid voor de maakindustrie. Andere voorbeelden van duurzame producten die VDL (mede-)ontwikkelt en produceert: elektrische bussen, de productie van onderdelen voor een e-bike, een buggy gemaakt van gerecycled kunststof, een productielijn om vanuit plantenresten duurzaam bouw materiaal te maken, een machine om afval om te zetten in biogas en de productie van de duurzame Dopper drinkfles.

Veiligheid en gezondheid

VDL Groep is een familiebedrijf waar de mens centraal staat. Onze medewerkers vormen immers het hart van het bedrijf. Wij vinden het belangrijk om medewerkers een prettige, veilige en gezonde werkplek te bieden, waar zij zich verder kunnen ontwikkelen. Daartoe is in 2016 extra aandacht besteed aan het beperken van lichamelijke belasting tijdens het werk en veilig omgaan met machines en gevaarlijke stoffen. Er zijn grote stappen gezet in de implementatie van de 5S-methode bij diverse bedrijven. Deze methode is gebaseerd op orde en netheid in de fabriek. Ook het welzijn van onze medewerkers staat hoog in het vaandel. Zo hebben we in Nederland onze eigen verzuimrapporteurs in dienst die ernaar streven vanaf dag één de re-integratie van medewerkers op te starten.

Opleidingen en ontwikkeling

VDL Groep biedt op alle niveaus stage- en afstudeerplaatsen aan. Tevens leiden we leerlingen intern op. In samenwerking met onderwijsinstellingen heeft VDL eigen bbl-opleidingen opgezet. Zo zijn bijvoorbeeld in 2016 de eerste acht leerlingen van de eigen opleiding tot kunststofoperator geslaagd. Ook de opleiding tot assemblagemedewerker verloopt goed. In november 2016 is VDL gestart met een eenjarige eigen opleiding tot gereedschapmaker. Sinds vorig jaar bieden we ook een vierjarige hbo-opleiding engineering en werktuigbouwkunde aan. Tevens wordt in 2017 de opleiding tot robotprogrammeur opgestart. Eigen opleidingen blijken zeer effectief om de juiste aansluiting te vinden bij de behoefte in de praktijk. Interne doorstroming is één van onze speerpunten om de continuïteit en cultuur van VDL Groep te behouden. Voor jonge ambitieuze medewerkers bestaat het platform YVE (Young VDL Employee) waarin zij elkaar kunnen ontmoeten tijdens een jaarlijkse bijeenkomst waar kennis en ervaringen worden uitgewisseld in een stimulerende informele sfeer.

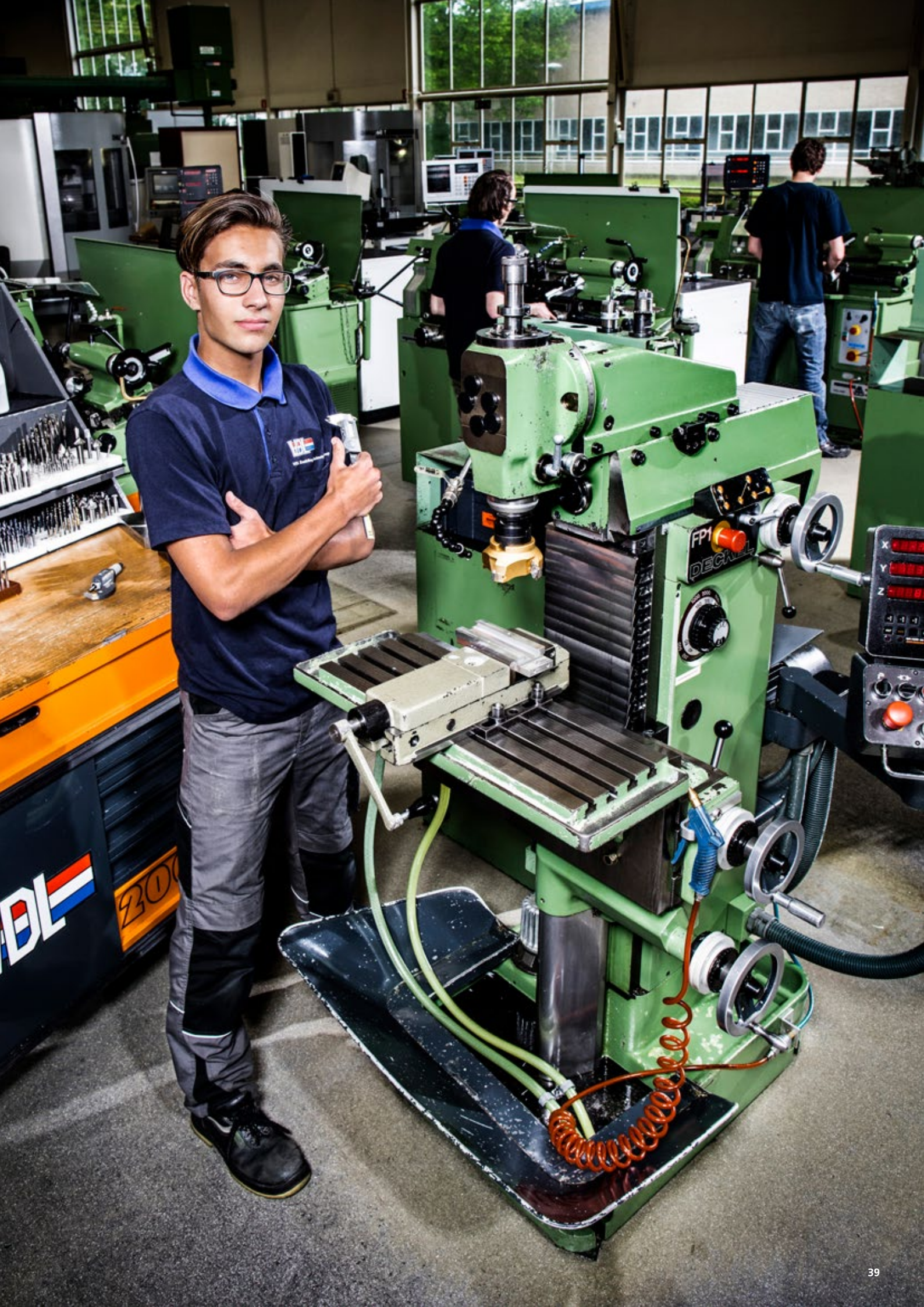
Sociale betrokkenheid

Wij tonen onze sociale betrokkenheid op diverse manieren, onder meer door nauwe samenwerking met onderwijsinstellingen en overheid en door sponsoring van verschillende sportieve, culturele en maatschappelijke evenementen en verenigingen. Een aantal voorbeelden hiervan is sponsoring van PSV, FC Eindhoven, Marathon Eindhoven, Indoor Brabant en Het Noordbrabants Museum. Om jongeren te blijven enthousiasmeren voor techniek ondersteunen we vele activiteiten op het gebied van techniekpromotie, zoals De Ontdekkabriek in Eindhoven en de Dutch Technology Week. Daarnaast doen we dat bijvoorbeeld door samenwerking met de studententeams FAST (bus op mierenzuur) en InMotion (elektrische raceauto). Tevens nemen we deel aan de Vakkanjerwedstrijden en de Ir. Noordhofprijs. In 2016 is Frans Bax van VDL Gereedschapmakerij uitgeroepen tot beste vakman in de categorie 'metaal' en Quinten Theunisz van VDL ETG tot 'junior vaktalent'. Daarnaast heeft VDL Foundation in 2016 gedoneerd aan het gehandicapte team van T.C De Snelle Sprong, Stichting Wensulance, Stichting Maasveld, Ronald McDonald Kindervallei en Stichting Vrienden Hospice Bronnerhof. VDL Foundation is in 2014 gestart met een bedrag van 250.000 euro, dat gedurende drie jaar is geschonken aan diverse goede doelen. In 2016 is besloten om VDL Foundation voort te zetten. De stichting blijft zich richten op maatschappelijke projecten op het gebied van zorg en welzijn, niet alleen meer in Limburg maar ook daarbuiten.

Innovatie

Het beleid van VDL Groep is afgestemd op het voortdurend verbeteren en vernieuwen van producten en productieprocessen. Daarom zijn we dagelijks bezig met het toepassen en ontwikkelen van de allernieuwste technische mogelijkheden om onze positie in een concurrerende wereldmarkt te verstevigen. Daarbij zien we innovatie als een essentieel onderdeel van ons beleid. Creativiteit, durf en vakmanschap zijn hierbij de sleutelwoorden.

In 2016 heeft VDL Groep 90,5 miljoen euro uitgegeven aan onderzoek en ontwikkeling (R&D) en zijn in totaal 890 medewerkers werkzaam geweest aan R&D gerelateerde activiteiten. In de R&D Top 30 van het Technisch Weekblad (uitgave 2017) behoort VDL Groep tot de meest innovatieve ondernemingen van Nederland. VDL Groep is hiermee een van de meest innovatieve familiebedrijven van Nederland. Om dat mogelijk te maken, investeren we als familiebedrijf jaarlijks een groot deel van onze winst in het bedrijf.

Product- en procesinnovatie

In de divisie Toeleveringen worden onze bedrijven steeds vaker in een vroeg stadium door de klant betrokken bij hun productontwikkeling. Door onze kennis op het gebied van materialen, productie, assemblage en ketenmanagement kan VDL Groep hierdoor toegevoegde waarde creëren. Van produceren volgens tekening (build to print), naar produceren volgens specificaties (build to specifications), naar 'build to requirements' (extra specificaties en oplossingen toevoegen) tot uiteindelijk 'build to roadmap' (full service tot en met fabricage inclusief innovaties toevoegen voor de klant).

Bij de divisie Autoassemblage heeft 2016 in het teken gestaan van het ontwikkelen van aanpassingen aan de productielijn, zodat de MINI Countryman als derde type voertuig geproduceerd kan worden bij VDL Nedcar. Daarnaast zijn maandenlang voorbereidingen getroffen om de fabriek klaar te maken voor de productie van de BMW X1 die vanaf augustus 2017 van start gaat. Aan bestaande productielijnen zijn assemblagecellen toegevoegd waar auto-onderdelen worden samengesteld. Daarnaast zijn robots opnieuw geprogrammeerd. Verder neemt de complexiteit van de logistiek in de fabriek toe doordat de onderdelen van de BMW X1 ook in Born worden opgeslagen en voorgesorteerd.

De divisie Bussen heeft in 2016 een succesvolle introductie van 43 volledig elektrische stadsbussen in de regio Eindhoven gerealiseerd. De thuismarkt van VDL Groep beschikt hiermee over de grootste operationele elektrische busvloot van Europa. Deze bussen stoten geen schadelijke stoffen uit en maken veel minder geluid dan reguliere bussen. De bussen worden tussentijds bijgeladen om zo voldoende bereik te hebben om een hele dag inzetbaar te zijn.

Bij de divisie Eindproducten heeft de samenwerking tussen VDL Containersystemen en VDL Steelweld geleid tot een doorontwikkeling van het Automatisch Geleid Voertuig (AGV), waarmee onbemand rijden in een bemande omgeving mogelijk is. De modulaire voertuigopbouw is zo aangepast dat met slimme integratie van computers, camera's, sensoren en scanners een gecertificeerd veiligheidsniveau kan worden behaald. Vanaf juli 2017 zal het eerste voertuig in bedrijf worden genomen bij het Duitse chemieconcern BASF in Ludwigshafen. De AGV is genomineerd voor de finale van de Automotive Innovation Award. Dit voertuig past naadloos bij de ambitie van VDL Groep om dé specialist te zijn op het gebied van elektrificatie van heavy-duty voertuigen. Daarnaast heeft VDL PMB-UVA verpakkingsmachines geïntroduceerd met meer opties voor hersluitbaarheid van de zakjes en nieuwe, snellere sigarenmachines. En VDL Weweler heeft een nieuw type veer op de markt gebracht die meer functionaliteiten biedt dan het conventionele type. Zo is de nieuwste veer breder waardoor bijvoorbeeld bevestigingsmiddelen achterwege kunnen worden gelaten om de veer in te klemmen.

Brainport Regio Eindhoven

VDL Groep heeft haar hoofdkantoor in Brainport Regio Eindhoven. Deze technologische regio is een goede thuisbasis voor ons bedrijf. Door samenwerking met onderwijs- en kennisinstellingen, overheden, collega-bedrijven en klanten zijn wij in staat om technisch hoogwaardige producten tot stand te brengen die uniek zijn in de wereld. In 2016 is de Brainport Regio Eindhoven door de overheid aangewezen als 's lands derde mainport. In 2017 wil de regio deze nieuwe status verzilveren. VDL Groep blijft zich daarvoor inzetten.

Strategie

VDL Groep streeft naar een beheerste groei, waarbij het onder controle houden van de organisatie en het behouden van de sterke financiële positie voorop staan. Het beleid van VDL Groep is gericht op een voortdurende verbetering van haar concurrentiepositie. Essentieel daarbij zijn analyse en besparing van kosten. Ook wil VDL Groep het hoogste kwaliteitsniveau bij alle werkmaatschappijen behouden. De investeringen zijn daarom afgestemd op vernieuwing, verbetering en uitbreiding van de producten en de productiemogelijkheden. Daarnaast geven wij binnen ons personeelsbeleid prioriteit aan de interne doorstroming van medewerkers.

VDL Groep hecht veel waarde aan het concurrerend blijven produceren in West-Europa. Door te investeren, zowel in gedegen vakmanschap als in robotisering en automatisering, willen we onze concurrentiepositie op de internationale markt voortdurend verbeteren. Daarnaast stellen onze industriële activiteiten in Oost-Europa en Azië ons in staat de specifieke wensen van de klanten - aangaande productie in deze regio's - in te vullen. Door de verkoopvestigingen in diverse landen en het uitgebreide netwerk van importeurs en agenten kunnen we onze producten over de hele wereld verkopen. Ondanks de grootte van VDL Groep en het toenemend internationaal karakter van het bedrijf, is en blijft VDL voor honderd procent een familievennootschap. Dat biedt vele voordelen, zoals snelle besluitvorming en volledige focus op de lange termijn.

Bestuur en toezicht

VDL Groep valt onder de Wet bestuur en toezicht. Die regelt de inrichting van het bestuur en toezicht in naamloze en besloten vennootschappen. Wij streven naar het opbouwen van langdurige relaties met medewerkers om zo onze cultuur te behouden. VDL Groep kijkt naar de capaciteit van de persoon en naar de juiste medewerker op de juiste plaats, ongeacht geslacht, leeftijd, nationaliteit of achtergrond.

Als vanzelfsprekend proberen wij rekening te houden met een evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen in de raad van commissarissen en de hoofddirectie, aangezien wij de mening delen dat diversiteit in de breedste zin van het woord een organisatie ten goede komt. Bijna tien procent van onze 13.356 medewerkers in 2016 is vrouw. Uiteraard blijven wij mogelijkheden onderzoeken om in de toekomst meer posities door vrouwen te laten vervullen.

De hoofddirectie van VDL Groep heeft het afgelopen jaar bestaan uit acht personen. Per 1 januari 2016 is, na een dienstverband van ruim 31 jaar, hoofddirectielid Rini Vermeulen met pensioen gegaan. Per diezelfde datum zijn Pieter, Jennifer en Willem van der Leegte toegetreden tot de hoofddirectie. Mede-eigenaar Wim van der Leegte is na zijn 50-jarig jubileum in november 2016 teruggetreden als president-directeur en per 1 november toegetreden tot de raad van commissarissen.

Vooruitzichten

Mede door de goede onderlinge samenwerking is VDL Groep er in 2016 in geslaagd zich op vele fronten te verbeteren ten opzichte van 2015. Een breed, stabiel fundament is gelegd waarop we in 2017 verder bouwen. De omzet in het eerste kwartaal is veelbelovend. Die is gestegen van 792 miljoen euro in 2016 naar 1,145 miljard euro in 2017. Ook de orderportefeuille (exclusief VDL Nedcar) is ten opzichte van het eerste kwartaal van 2016 flink gegroeid: van 796 miljoen euro naar 825 miljoen euro. Alle vier de divisies laten groei zien. Onze diversiteit aan activiteiten zorgt voor een spreiding van de risico's.

Het ziet er naar uit dat 2017 opnieuw een goed jaar gaat worden voor VDL Groep. De verwachting is dat de gecombineerde omzet ongeveer 5 miljard euro zal gaan bedragen. Ook verwachten we dat het aantal medewerkers en het resultaat zullen groeien. De investeringen in 2017 zullen naar verwachting 192 miljoen euro bedragen. Op basis van de huidige liquiditeitspositie in combinatie met de verwachte operationele kasstroom in 2017 bestaat er geen externe financieringsbehoefte. Voor het risicobeleid inzake financiële instrumenten verwijzen we naar pagina 62. We hebben het volste vertrouwen in de inzet, kennis en kunde en flexibiliteit van onze medewerkers om er wederom een succesvol jaar van te maken. Een jaar waarin we er ook naar streven om, door aan nog meer landen te gaan leveren, onze positie in het buitenland uit te bouwen. Ook gaan we door met het versterken van onze eigen organisatie.

Eindhoven, 10 april 2017

De hoofddirectie,

Willem van der Leegte (voorzitter)

Pieter van der Leegte

Jennifer van der Leegte

Jan Karssen

Wim Maathuis

Jan Mooren

Theo Toussaint

Paul van Vroonhoven

BERICHT VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

Met genoegen bieden wij aan de aandeelhouders ter vaststelling aan, het onder verantwoordelijkheid van de hoofddirectie opgestelde jaarverslag 2016. De daarin opgenomen jaarrekening is gecontroleerd door Govers Accountants te Eindhoven en van een goedkeurende verklaring voorzien. Vervolgens hebben wij de jaarrekening goedgekeurd.

Wij stellen de aandeelhouders voor om de jaarrekening vast te stellen en de hoofddirectie en de raad van commissarissen décharge te verlenen voor het gevoerde beleid, respectievelijk het gehouden toezicht tijdens het boekjaar 2016.

In 2016 vergaderde de raad van commissarissen vijfmaal in aanwezigheid van de hoofddirectie. Leden van de raad hadden regelmatig één op één contacten met leden van de hoofddirectie en met de voorzitter van de hoofddirectie. De raad van commissarissen vergaderde éénmaal buiten aanwezigheid van de hoofddirectie teneinde onder meer het functioneren van de raad van commissarissen, van haar individuele leden en van de hoofddirectie te bespreken. Met de externe accountant vond het gebruikelijke jaarlijkse overleg plaats, bij gelegenheid waarvan is gesproken over de samenvatting van de controlebevindingen, het accountantsverslag, de rapportagesystemen en de financieel administratieve organisatie van het concern. Een vertegenwoordiging van de raad van commissarissen woont jaarlijks een vergadering van de gemeenschappelijke ondernemingsraad bij. Ook dit jaar heeft de raad van commissarissen werkbezoeken gebracht aan diverse VDL-bedrijven.

De raad van commissarissen bestaat sinds 1 november 2016 uit vijf personen. Per 1 november is Wim van der Leegte afgetreden als president-directeur van VDL Groep en toetgetreden tot de raad van commissarissen. Binnen de raad van commissarissen zijn geen bijzondere commissies ingesteld.

Tijdens alle vergaderingen werd in detail gesproken over de operationele en financiële gang van zaken in vergelijking met de begrotingen en overige doelstellingen van alle individuele bedrijven en van de divisies waartoe deze bedrijven behoren. Aan de orde kwamen onder meer de hoofdlijnen van het strategisch beleid, het investerings- en acquisitiebeleid, de ontwikkeling van de bedrijfsresultaten, het interne beheers- en controlesysteem, het sociale beleid, de organisatie en de ontwikkeling van personeel & organisatie en management development. Voorts is met de hoofddirectie tijdens alle vergaderingen intensief gesproken over de verdere uitbouw van VDL Nedcar en de relatie met BMW Group. Ook de ontwikkelingen binnen de busdivisie kwamen veelvuldig aan de orde. VDL Groep heeft in 2016 wederom een uitstekend resultaat weten te behalen. Zowel de omzet en winst als het aantal medewerkers vertoonden een stijgende lijn. In het bestuursverslag wordt een nadere toelichting gegeven op de omzet- en resultaatontwikkelingen.

Wij spreken onze grote waardering uit naar de hoofddirectie, de gemeenschappelijke ondernemingsraad en alle medewerkers voor het behaalde resultaat en voor de getoonde toewijding en inzet in 2016.

Eindhoven, 10 april 2017

De raad van commissarissen,

Louis Deterink (voorzitter)
Theo van Deursen
Arie Kraaijeveld
Wim van der Leegte
Lau Pas

CONTROLEVERKLARING

Verklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders van VDL Groep B.V.

Ons oordeel

De samengevatte jaarrekening 2016 (hierna 'de samengevatte jaarrekening') van VDL Groep B.V. te Eindhoven is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2016 van VDL Groep B.V.

Naar ons oordeel is de bijgesloten samengevatte jaarrekening in alle van materieel zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2016 van VDL Groep B.V. op basis van de grondslagen zoals beschreven in de toelichting.

De samengevatte jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde balans per 31 december 2016;
2. de volgende overzichten over 2016:
 - de geconsolideerde winst- en verliesrekening en staat van herkomst en besteding der middelen;
3. de bijbehorende toelichtingen.

Samengevatte jaarrekening

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van Titel 9 BW 2. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening en onze verklaring daarbij kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van VDL Groep B.V. en onze controleverklaring daarbij.

De gecontroleerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij

Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij de gecontroleerde jaarrekening 2016 van VDL Groep B.V. in onze controleverklaring van 10 april 2017.

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de samengevatte jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de samengevatte jaarrekening op basis van de grondslagen zoals beschreven in de toelichting. De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel of de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent is met de gecontroleerde jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810 'Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten'.

Eindhoven, 10 april 2017

Govers Accountants / Adviseurs
Rudi van den Heuvel RA

**VDL GROEP
JAARREKENING
2016**

GECONSOLIDEERDE BALANS

(x 1.000 euro)

Activa	31 december 2016	31 december 2015
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Goodwill	3.437	4.107
Materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	535.560	504.404
Machines en installaties	165.322	156.015
Andere vaste bedrijfsmiddelen	60.455	53.265
	761.337	713.684
Financiële vaste activa		
Deelnemingen	50.614	44.849
Overige financiële vaste activa	6.758	6.466
	57.372	51.315
Vlottende activa		
Voorraden		
Grond- en hulpstoffen	169.812	141.159
Onderhanden werk	245.987	202.381
Gereed product en handelsgoederen	100.160	74.186
	515.959	417.726
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	481.780	359.162
Belastingen	1.122	1.472
Overige vorderingen en overlopende activa	21.240	9.484
	504.142	370.118
Liquide middelen	52.932	126.158
	1.895.179	1.683.108

Passiva	31 december 2016	31 december 2015
Groepsvermogen		
Eigen vermogen	1.125.774	1.017.179
Voorzieningen		
Voor pensioenen	1.085	1.277
Voor latente belastingen	15.315	15.270
Voor garantieverplichtingen	33.405	28.270
Overige voorzieningen	28.330	35.678
	78.135	80.495
Langlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	41.161	49.581
Negatieve goodwill	3.670	5.301
	44.831	54.882
Kortlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	13.882	9.000
Onderhanden projecten	76.714	85.450
Schulden aan leveranciers	296.495	214.254
Belastingen en premies sociale verzekeringen	81.941	56.600
Overige schulden en overlopende passiva	177.407	165.248
	646.439	530.552
	1.895.179	1.683.108

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

(x 1.000 euro)

	2016	2015
Gefactureerde omzet	3.032.133	2.522.070
Mutaties onderhanden projecten	8.737	44.079
Eigen bedrijfswerk	2.063	665
Overige bedrijfsopbrengsten	28.116	17.118
Som der bedrijfsopbrengsten	3.071.049	2.583.932
Kosten van grond- en hulpstoffen	1.746.864	1.414.328
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	396.939	347.470
Lonen en salarissen	543.446	472.518
Sociale lasten en overige personeelskosten	125.241	113.515
Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa	66.443	61.198
Overige bedrijfskosten	4.428	7.722
Som der bedrijfslasten	2.883.361	2.416.751
Bedrijfsresultaat	187.688	167.181
Financiële lasten	-2.493	-4.590
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	185.195	162.591
Resultaat niet-geconsolideerde deelnemingen	9.018	1.153
Resultaat voor belastingen	194.213	163.744
Belastingen	-44.642	-38.338
Resultaat na belastingen	149.571	125.406

STAAT VAN HERKOMST EN BESTEDING DER MIDDELEN

(x 1.000 euro)

	2016	2015
Herkomst der middelen		
Resultaat	149.571	125.406
Afschrijvingen (im)materiële vaste activa	66.443	61.198
Mutatie geconsolideerde deelnemingen	0	4.227
Mutatie niet-geconsolideerde deelnemingen	0	3.720
Mutatie overige financiële vaste activa	0	3.162
Opgenomen langlopende leningen	861	61.101
Mutatie voorzieningen	0	8.675
	<hr/>	<hr/>
	216.875	267.489
Besteding der middelen		
Investerings minus desinvesteringen	112.993	124.259
Mutatie overige financiële vaste activa	261	0
Aflossing langlopende leningen	10.912	64.479
Mutatie voorzieningen	2.390	0
Mutatie geconsolideerde deelnemingen	433	0
Mutatie niet-geconsolideerde deelnemingen	5.766	0
Overige mutaties eigen vermogen	40.976	33.121
	<hr/>	<hr/>
	173.731	221.859
	<hr/>	<hr/>
Mutatie werkkapitaal	43.144	45.630

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMENE TOELICHTING

Activiteiten

De activiteiten van VDL Groep B.V. - feitelijk gevestigd Hoevenweg 1, te Eindhoven - en haar groepsmaatschappijen bestaan uit:

- Toeleveringsdivisie: metaalbewerking, mechatronische systemen en modulebouw, kunststofverwerking en oppervlaktebehandeling;
- Autoassemblagedivisie: het produceren van personenauto's voor derden;
- Busdivisie: chassis & chassismodules, touringcars, openbaarvervoerbussen, mini- & midibussen, speciale voertuigen en gebruikte bussen;
- Eindproductendivisie: veersystemen voor de trailer- en truckindustrie, warmte-, koel- en luchttechnische installaties, productieautomatiseringssystemen, installaties voor de olie-, gas- en petrochemische industrie, systemen voor de agrarische sector, zonnepanelen, dakkoffers, containerhandlingsystemen, afvalinzamelsystemen, sigaren- en verpakkingsmachines, componenten voor bulkhandling en afzuiginstallaties en systemen voor explosie- en brandbeveiliging.

Verkoop vindt plaats zowel in het binnenland als in het buitenland, waarbij de landen van de Europese Unie de belangrijkste afzetmarkt vormen.

Stelselwijziging

VDL Groep B.V. hanteerde voor de waardering van bedrijfsgebouwen en -terreinen de vervangingswaarde zoals deze was opgenomen in het besluit actuele waarde. Als gevolg van een wetswijziging is deze waarderingsgrondslag niet langer toegestaan (artikel 1 lid 2 BAW) waardoor VDL Groep B.V. een stelselwijziging heeft doorgevoerd.

Vanaf 1 januari 2016 waardeert VDL Groep B.V. haar bedrijfsgebouwen en -terreinen op historische kostprijs. Hierbij maakt VDL Groep B.V. gebruik van de in RJ 212.8 opgenomen overgangsregeling welke een prospectieve verwerking mogelijk maakt. Hierdoor is de boekwaarde per 1 januari 2016 op basis van de vervangingswaarde als uitgangspunt genomen voor de historische kostprijs. De bestaande herwaarderingsreserve op de datum van overgang valt vrij bij realisatie, dat wil zeggen, door afschrijving of vervreemding in toekomstige perioden.

Als gevolg van de beschreven overgangsregeling heeft deze stelselwijziging geen impact op het eigen vermogen per 1 januari 2016 en het resultaat over 2016. Daarnaast heeft deze stelselwijziging geen impact op de vergelijkende cijfers.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van VDL Groep B.V. zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van VDL Groep B.V. samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin VDL Groep B.V. direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld. Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd, tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

Voor de in de consolidatie begrepen vennootschappen wordt verwezen naar de lijst van deelnemingen zoals opgenomen in de overige gegevens.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van VDL Groep B.V. en de aandeelhouders van VDL Groep B.V. en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming, vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopend passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen, respectievelijk dat de deelnemingen die niet meer voldoen aan de criteria van groepsmaatschappijen.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelselwijziging zoals opgenomen in de desbetreffende paragraaf.

Vreemde valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de groepsmaatschappij haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van VDL Groep B.V. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op balansdatum.

Monetaire en niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening. Omrekeningsverschillen bij intragroepsleningen op lange termijn die feitelijk een uitbreiding of inkrimping van de netto-investering van buitenlandse deelnemingen zijn, worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht.

De activa en passiva, evenals de baten en lasten van in de consolidatie opgenomen deelnemingen met een functionele valuta anders dan de presentatievaluta, worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Goodwill en de aanpassingen naar reële waarde van identificeerbare activa en passiva worden gezien als een onderdeel van deze deelnemingen en worden per balansdatum eveneens omgerekend tegen de koers op balansdatum. De hieruit resulterende omrekeningsverschillen worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht.

Operationele leasing

Bij de vennootschap kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële instrumenten

De deelnemingen opgenomen onder de financiële vaste activa, voor zover deze betrekking hebben op de handelsportefeuille of met betrekking tot eigenvermogensinstrumenten buiten de handelsportefeuille, alsmede derivaten met een onderliggende beursgenoteerde waarde, worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument, of met behulp van waarderingmodellen en waarderingstechnieken.

Derivaten worden bij eerste opname in de balans opgenomen tegen reële waarde, de vervolgwaaarding van afgeleide financiële instrumenten ('derivaten') is afhankelijk van het feit of het onderliggende van het derivaat beursgenoteerd is of niet. Indien het onderliggende beursgenoteerd is, dan wordt het derivaat tegen reële waarde opgenomen. Indien het onderliggende niet-beursgenoteerd is, wordt het derivaat tegen kostprijs of lagere marktwaarde opgenomen. De wijze van verwerking van waardeveranderingen van het afgeleide financieel instrument is afhankelijk van de vraag of er met het afgeleide financiële instrument hedge-accounting wordt toegepast of niet.

VDL Groep B.V. past hedge-accounting toe. Op het moment van aangaan van een hedgerelatie, wordt dit door de vennootschap gedocumenteerd. De vennootschap stelt door middel van een test periodiek de effectiviteit van de hedgerelatie vast. Dit kan gebeuren door het vergelijken van de kritische kenmerken van het hedge-instrument met die van de afgedekte positie, of door het vergelijken van de verandering in reële waarde van het hedge-instrument en de afgedekte positie.

VDL Groep B.V. past kostprijs-hedge-accounting toe voor de renteswaps die ervoor zorgen dat bepaalde variabel rentende schulden worden omgezet in vastrentende leningen. Het ineffektieve deel van de waardeverandering van de renteswaps wordt verantwoord in de winst- en verliesrekening onder de financiële baten en lasten. Ultimo 2016 is niet langer sprake van renteswaps.

Tevens past VDL Groep B.V. kostprijs-hedge-accounting toe op valutatermijncontracten ter indekking van haar toekomstige transacties in vreemde valuta. Indien van toepassing, wordt het ineffektieve deel van de waardeverandering van de valutatermijncontracten verantwoord in de winst- en verliesrekening onder de financiële baten en lasten.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VOOR DE BALANS

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Om vast te stellen of er voor een immaterieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar de paragraaf bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

Goodwill voortkomend uit acquisities en berekend in overeenstemming met de paragraaf acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen, wordt geactiveerd en lineair afgeschreven gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur (5 – 10 jaar).

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden vanaf 1 januari 2016 gewaardeerd op historische kostprijs. Hierbij is gebruik gemaakt van de overgangsregeling zoals opgenomen in RJ 212.8, waardoor de actuele waarde per 1 januari 2016 als uitgangspunt is genomen voor de historische kostprijs. Afschrijvingen vinden lineair plaats, rekeninghoudend met de vermoedelijke gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen van de betreffende activa. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Bij de uit de overgangsregeling afkomstige herwaardering van gebouwen is rekening gehouden met een belastinglatentie van 15%. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de paragraaf bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen. Deze wordt opgebouwd gedurende de levensduur van het actief.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De verwachte gebruiksduur per categorie is:

Bedrijfsgebouwen	:	33 jaar
Verbouwingen en voorzieningen	:	5 - 20 jaar
Machines en installaties	:	5 - 10 jaar
Andere vaste bedrijfsmiddelen	:	5 - 7 jaar

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover VDL Groep B.V. in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaardering worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde, afwaardering vindt plaats ten laste van de winst- en verliesrekening.

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en voor verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen kunnen worden gecompenseerd.

De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de vennootschap op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de vennootschap de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de winst- en verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingsverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Bij een investering in eigen-vermogensinstrumenten gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financiële actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt slechts teruggenomen indien er aanwijzingen zijn dat een in voorgaande jaren in de jaarrekening verwerkt verlies als gevolg van waardevermindering niet meer aanwezig is of veranderd is.

Vlottende activa

Vorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijzen (bestaande uit de inkoopprijs vermeerderd met diverse opslagen) onder toepassing van de fifo-methode, of lagere opbrengstwaarde.

De voorraden onderhanden werk (inclusief halffabricaten) en gereed product worden gewaardeerd op vervaardigingsprijs of lagere opbrengstwaarde. De vervaardigingsprijs omvat alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging, alsmede gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. Onder de kosten van vervaardiging vallen directe loonkosten en toeslagen voor aan de productie gerelateerde indirecte vaste en variabele kosten.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Onderhanden projecten

De post onderhanden projecten in opdracht van derden bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst, en indien van toepassing, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen. Onderhanden projecten worden afzonderlijk in de balans onder vlottende activa gepresenteerd. Indien het een creditstand vertoont worden deze gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Vorderingen

De vorderingen, waaronder begrepen belastingen en overlopende activa, worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn nagenoeg gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Herwaarderingsreserve

De bestaande herwaarderingsreserve, onder aftrek van relevante (latente) belastingverplichtingen, is het gevolg van de herwaarderingsreserve op bedrijfsgebouwen en -terreinen in de periode voor 1 januari 2016. Als gevolg van de overgangsregeling zoals bepaald in RJ 212.8 valt deze herwaarderingsreserve vrij bij realisatie, dat wil zeggen, door afschrijving of vervreemding in toekomstige perioden. De gerealiseerde herwaarderingsreserve worden direct in het eigen vermogen verwerkt.

De corresponderende vrijval van de (latente) belastingverplichtingen wordt onder de post belastingen op resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening ten gunste van het resultaat gebracht.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding in mindering gebracht op de voorzieningen.

Voorziening voor pensioenen

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de Groep. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Voor buitenlandse pensioenregelingen die vergelijkbaar zijn met de wijze waarop het Nederlandse pensioenstelsel is ingericht en functioneert, vindt verwerking en waardering van verplichtingen die voortvloeien uit buitenlandse pensioenregelingen plaats overeenkomstig de waardering van de Nederlandse pensioenregelingen.

Voor buitenlandse pensioenregelingen die niet vergelijkbaar zijn met de wijze waarop het Nederlandse pensioenstelsel is ingericht en functioneert, is een beste schatting gemaakt van de op balansdatum bestaande verplichting van de Groep.

Latente belastingverplichtingen

De voorziening voor latente belastingen heeft betrekking op toekomstige belastingverplichtingen, voortvloeiend uit de verschillen tussen de waardering van de bedrijfsgebouwen volgens deze jaarrekening en de fiscale waardering van de betreffende posten. Latente belastingverplichtingen worden berekend naar de thans geldende tarieven van de winstbelasting en voor wat betreft de herwaardering van bedrijfsgebouwen tegen een tarief van 15%. De voorziening is grotendeels als langlopend aan te merken.

Garantievoorziening

Deze voorziening heeft betrekking op te vergoeden kosten voor producten die zijn verkocht of diensten die zijn verricht, indien voor de rechtspersoon een verplichting is ontstaan wegens het niet voldoen aan de overeengekomen kwaliteiten.

Jubileavoorziening

De jubileavoorziening wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen, de blijfkans en middels een disconteringsvoet contant gemaakt.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen hebben met name betrekking op voorzieningen uit hoofde van terugkoopgaranties, ontmanteling en bijdrage ziektekosten gepensioneerden. De voorzieningen zijn opgenomen tegen de nominale waarde van de geraamde verplichtingen. De voorzieningen zijn grotendeels als langlopend aan te merken.

Overige activa en passiva

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn nagenoeg gelijk aan de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Opbrengstverantwoording

Netto-omzet

Netto-omzet (som van gefactureerde omzet en mutatie onderhanden projecten) omvat de opbrengsten uit levering van goederen en gerealiseerde projectopbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen en na eliminatie van transacties binnen de Groep.

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Projectopbrengsten en projectkosten

Voor onderhanden projecten, waarvan het resultaat op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten en de projectkosten verwerkt als netto-omzet en kosten in de winst- en verliesrekening naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum (de 'Percentage of Completion'-methode, ofwel de PoC-methode).

De voortgang van de verrichte prestaties wordt bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Als het resultaat (nog) niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, dan worden de opbrengsten als netto-omzet verwerkt in de winst- en verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald; de projectkosten worden dan verwerkt in de winst- en verliesrekening in de periode waarin ze zijn gemaakt. Zodra het resultaat wel op

betrouwbare wijze kan worden bepaald, vindt opbrengstverantwoording plaats volgens de PoC-methode naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en opbrengsten uit hoofde van meer- en minderwerk, claims en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project, en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de winst- en verliesrekening verwerkt. Dit verlies wordt verwerkt in de kostprijs van de omzet. De voorziening voor het verlies maakt deel uit van de post onderhanden projecten.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

VDL Groep B.V. heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Overige

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de overige bedrijfsopbrengsten.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN EN RISICOBEBEERSING

Marktrisico

VDL Groep B.V. is wereldwijd werkzaam, echter grotendeels zijn de posities en transacties in euro's waardoor de valutarisico's gering zijn. VDL Groep B.V. maakt incidenteel gebruik van valuta termijncontracten.

VDL Groep B.V. loopt geen noemenswaardige prijsrisico's.

VDL Groep B.V. loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder vlottende activa en liquide middelen) en rentedragende kortlopende schulden.

Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt VDL Groep B.V. risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt VDL Groep B.V. risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

VDL Groep B.V. heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop vindt plaats aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidstoets van VDL Groep B.V. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

Liquiditeitsrisico

VDL Groep B.V. heeft geen liquiditeitsrisico aangezien de onderneming over voldoende liquiditeiten beschikt.

**VDL GROEP
WERKMAATSCHAPPIJEN**

BEHEERSMAATSCHAPPIJEN

VDL Groep bv

Willem van der Leegte (voorzitter)
Jennifer van der Leegte
Pieter van der Leegte
Jan Karssen
Wim Maathuis
Jan Mooren
Theo Toussaint
Paul van Vroonhoven

Adjunct-directie:
Simon Bambach
Jos Bax
Carel Bouckaert
Henk Coppens
Rémi Henkemans
Henri Koolen
Bas van der Leegte
Jos van Meijl
Guustaaf Savenije
Edwin Willems

Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 00
info@vdlgroep.com
www.vdlgroep.com

VDL Nederland bv

Directeur: Paul van Vroonhoven
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 00
info@vdlgroep.com

Ondersteuning van alle bedrijven in de groep op het gebied van financiële zaken, ICT, sociale zaken, arbo & milieu, communicatie, subsidies en juridische zaken.

VDL Holding Belgium nv

Directeur: Leen Van de Voorde
Antwerpsesteenweg 124
2630 Aartselaar, België
T: +32 (0)3 - 870 55 40
info@vdlholding.be

Ondersteuning van alle Belgische en Franse bedrijven in de groep op het gebied van administratie en personeelszaken.

VDL International bv

Directie: VDL Groep bv
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 35
Houdstermaatschappij buitenlandse werkmaatschappijen.

VD Leegte Beheer bv

Directie: VDL Groep bv
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 35
Houdstermaatschappij Nederlandse werkmaatschappijen.

VDL Bus Beheer bv

Directie: VDL Groep bv
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 35
Houdstermaatschappij busbedrijven.

VDL Vastgoed bv

Directeur: Pieter van der Leegte
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 00
Onroerendgoedmaatschappij voor VDL-bedrijfspannen.

VDL Participatie bv

Directeur: Godfried de Jongh / Bart Rooijmans
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 35
Participatiemaatschappij met minderheidsdeelnemingen.

VDL Car Beheer bv

Directie: VDL Groep bv
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 50 35
Houdstermaatschappij autoassemblage.

TOELEVERINGEN

Metaalbewerking

1953

VD Leegte Metaal bv

Directeur: Jos Bax
Handelsweg 21
5527 AL Hapert, Nederland
T: +31 (0)497 - 33 11 00
info@vdleegtemetaal.nl
www.vdleegtemetaal.nl
Specialiteit: zwaar constructiewerk en complexe lassamenstellingen (20 lasrobots).
Geautomatiseerde metaalbewerkingen o.a. knippen, zetten, ponsen, dieptrekken en lasersnijden. Eigen gereedschapmakerij en montageafdeling.

1978

VDL Gereedschapmakerij bv

Directeur: Pieter Aarts
Industrieweg 29
5527 AJ Hapert, Nederland
T: +31 (0)497 - 38 10 62
info@vdlgereedschapmakerij.nl
www.vdlgereedschapmakerij.nl
Zowel complexe, hoogwaardige gereedschappen als eenvoudige gereedschappen. Complexe volgsnij-buig gereedschappen en matrijzen.
Serieproductie van precisieonderdelen.
5-assig CNC-frezen, -zagen, -slijpen, -draaien, -draadvonken en -coboren. Bewerkingen worden CAD/CAM uitgevoerd.

1979

VDL TIM Hapert bv

Directeur: Piet Spooren
Energieweg 2
5527 AH Hapert, Nederland
T: +31 (0)497 - 38 38 05
info@vdl-tim.nl
www.vdltimhapert.nl
Gespecialiseerd in het mechanisch bewerken van giet- en smeedwerk en lassamenstellingen door middel van CNC-draaibanken en (gerobotiseerde) CNC-bewerkingsmachines.
Assemblagewerkzaamheden.

1981

VDL VDS Technische Industrie bv

Directeur: Pieter Aarts
Industrieweg 29
5527 AJ Hapert, Nederland
T: +31 (0)497 - 38 38 44
info@vdlvds.nl
www.vdlvds.nl
Zowel mechanisch als hydraulisch stampen, buigen en trekken tot max. 800 ton met geïntegreerde bewerkingen. Middelgrote en grote series van eenvoudige tot complexe metaaldelen met minimale toleranties. Materiaaldikte 0,10-10 mm. (Robot-)lassen, (CNC-)puntlassen, klinken, 3D-laseren, (geautomatiseerde) montage en (sub)assemblage.

1986

VDL Belgium nv

Directeur: Stephan Peeters
Industrielaan 15
Industriezone III - Erembodegem
9320 Aalst, België
T: +32 (0)53 - 83 70 90
sales@vdlbelgium.com
www.vdlbelgium.com
Specialiteit: CNC-pijpenbuigen tot diameter 150 mm.
Productie van geïsoleerde buizen. Gereedschapmakerij, ultrasone wasinstallatie en 3D-laser. Metaalbewerkingen zoals knippen, stampen, zetten, (robot)lassen, puntlassen.

1989

VDL Technics bv

Directeur: Hans Sanders
Korenmolen 2
5281 PB Boxtel, Nederland
T: +31 (0)411 - 68 29 80
info@vdltechnics.nl
www.vdltechnics.nl
Lasersnijden 4 en 6 KW met Stopa-magazijn, CNC-kanten, knippen, profileren en ponsen. Specialist in constructiewerk en robotlassen met offline programmering. Mechanisch nabewerken van (complexe) lassamenstellingen tot 14 meter.
Stampwerk tot 200 ton met hydraulische en volautomatische excenterpersen. Engineering, projectmanagement en montage.

1990

VDL HMI bv

Directeur: Hans van Raak
Kleibeemd 1
5705 DP Helmond, Nederland
T: +31 (0)492 - 54 08 00
info@vdlhmi.nl
www.vdlhmi.nl
Metaalbewerkingen zoals knippen, zagen, stampen, zetten, pijpenbuigen, CNC-ponsen, CNC-plaatsnijden en 3D-buizenlasersnijden, (robot-)lassen en solderen. Plaatwerk, constructiewerk en assemblagewerkzaamheden.

1991

VDL NSA Metaal bv

Directeur: Bart Spackler
De Run 4234
5503 LL Veldhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 254 45 65
info@vdlnsametaal.nl
www.vdlnsametaal.nl
Specialist in universele en gereedschap gebonden plaatbewerking. Ontwikkeling, protobouw, tooling, productie en samenstellen van plaatwerkonderdelen in o.a. rvs, aluminium en staal van enkele stuks tot middelgrote series. Zeer geavanceerd machinepark.

1992

VDL MPC bv

Directeur: Edwin Leenders
Terminalweg 40
3821 AJ Amersfoort, Nederland
T: +31 (0)33 - 454 29 00
info@vdlmpc.com
www.vdlmpc.com
Productie, ketenmanagement, montage en prototyping van complexe plaatwerkonderdelen, mechanische precisiecomponenten en samenstellingen. Gespecialiseerd in het snel volume-waardig maken van proto's op aspecten logistiek, kwaliteit en integrale kosten. Alle gangbare verspanende en plaatbewerkingstechnieken zoals laser-pons-snijden, precisiebuigen, lassen, draaien, frezen, draad- en vonkverspanen en cleanroom-assemblage onder één dak.

1993

VDL Staalservice bv

Directeur: Paul Hermans
Celsiusstraat 13
6003 DG Weert, Nederland
T: +31 (0)495 - 54 08 38
info@vdlstaalservice.nl
www.vdlstaalservice.nl
Het vervaardigen van klantspecifieke lassamenstellingen, laser-/plasma-/autogeengesneden, gekante en mechanisch bewerkte producten.
Metaalbewerkingen zoals CNC-lasersnijden, CNC-snijbranden en CNC-plasmasnijden.
Ponsen, knippen, CNC-kanten, lassen (MIG/MAG/TIG), verspanen en waterstraalsnijden.

1994

VDL Lasindustrie bv

Directeur: Piet Sterrenburg
Wekkerstraat 1
5652 AN Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 33 00
info@vdl lasindustrie.nl
www.vdl lasindustrie.nl
Van engineering en prototype tot productie van zowel kleine als grote series. Gespecialiseerd in plaat- en constructiewerk. Knippen, zagen, CNC-ponsen, CNC-lasersnijden, CNC-zetten, boren, tappen en frezen. Tevens alle laswerkzaamheden zoals robotlassen, lassen (MIG/MAG/TIG), puntlassen en stiftlassen.

TOELEVERINGEN

1995

VDL RPI Metaal bv

Directeur: Hans de Bresser
Nijverheidsweg 40
3341 LJ Hendrik-Ido-Ambacht, Nederland
T: +31 (0)78 - 683 18 00
info@vdlrpimetaal.nl
www.vdlrpimetaal.nl
Plaatbewerking: vanaf 0,5 mm in staal, rvs en aluminium met als specialisatie lessenaars en framebouw van complexe samenstellingen. Alle lasbewerkingen inclusief robotlassen, stiftlassen en puntlassen. Spaanloze plaatbewerking: ponsen, lasersnijden, kanten en knippen. Verspaning: draaien, frezen en boren. Montage en (mechanische) assemblage.

1996

VDL Rotech srl

Directeur: Robbert Smolders / Silviu Nitulescu
Zona industrială NV str. 1 nr. 5
310419 Arad, Roemenië
T: +40 (0)257 - 25 66 43
info@vdlrotech.ro
Metaalbewerking, gespecialiseerd in CNC-werk als frezen en draaien. Productie van las- en assemblagewerk. Dunplaatwerk zoals knippen, stampen en puntlassen.

1998

VDL Systems bv

Directeur: Edwin Willems
Erfstraat 3
5405 BE Uden, Nederland
T: +31 (0)413 - 25 05 05
info@vdlsystems.nl
www.vdlsystems.nl
Ontwikkeling, productie en installatie van machines en interne transportsystemen voor OEM'ers van food processing equipment. Gespecialiseerd in het bewerken van rvs en aluminium.

1998

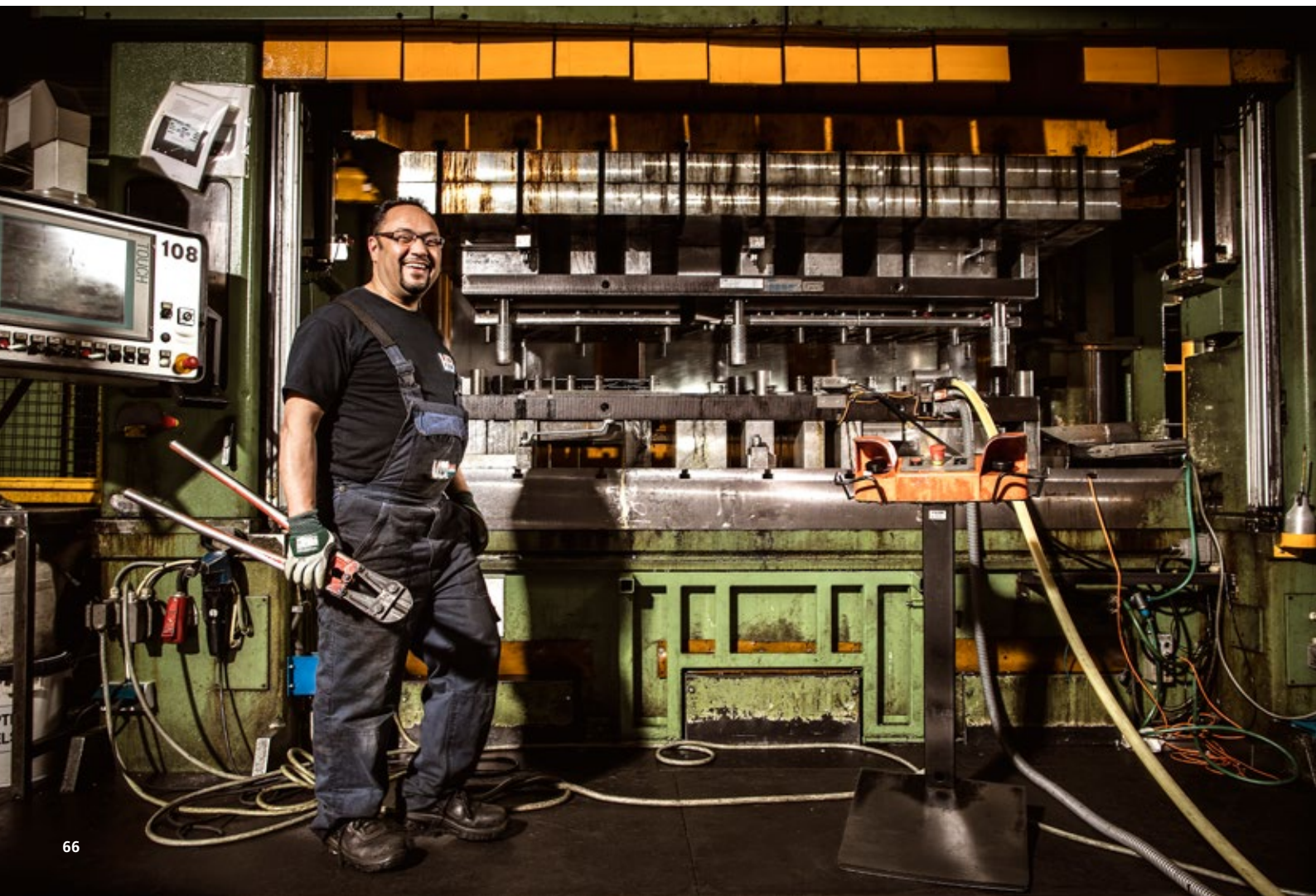
VDL Postma bv

Directeur: Johan Zwarts
Leeuwarderstraatweg 121d
8441 PK Heerenveen, Nederland
T: +31 (0)513 - 62 25 36
info@vdlpostma.nl
www.vdlpostma.nl
Plaatbewerking: lasersnijden, CNC-ponsnibbelen, knippen, kanten. Buisbewerking: CNC-buigen, walsen, (robot)lassen en verspanen. Poedercoating inclusief chemische voorbehandeling door middel van gescheiden dompelbadenreeks voor staal en aluminium.

2005

VDL Konings bv

Directeur: Sjoerd van de Velde
Bosstraat 93
6071 XT Swalmen, Nederland
T: +31 (0)475 - 50 01 00
info@vdlkonings.com
www.vdlkonings.com
Ontwerp, engineering, prototyping, productie, assemblage en installatie van klantspecifieke mechanisaties, machines en installaties voor o.a. de film-, folie-, foam- en papierindustrie. Ontwikkeling, productie en supply chain management van modules en systemen voor OEM's in onder andere de medische sector. Gecertificeerd lassen en grootformaat mechanische bewerkingen zoals draaien, frezen, kotten en boren.

2006

VDL Services bv

Directeur: Rob Diepstraten
Handelsweg 21
5527 AL Hapert, Nederland
T: +31 (0)497 - 38 01 00
info@vdl-services.nl
www.vdl-services.nl
Reparatie, onderhoud en installatie van diverse (VDL-)producten met behulp van een 24/7 service organisatie met een netwerk van monteurs door heel Nederland. Tevens projectbegeleiding en realisatie wereldwijd.

2008

VDL Network Supplies bv

Directeur: William van Hout
Handelsweg 21
5527 AL Hapert, Nederland
T: +31 (0)497 - 33 11 00
info@vdl-networksupplies.nl
www.vdl-networksupplies.nl
Gespecialiseerd in productie van halffabricaten, eindproducten en aanverwante diensten voor aanleg, ombouw en uitbreiding van grootschalige en landelijke netwerken zoals mobiele telefonie, vaste telecom-, energie- en spoornetwerken.

2016

VDL Castings Heerlen bv

Directeur: Eddy Kremers
Adjunct-directeur: Ruud Pisters
De Koumen 2
6433 KD Hoensbroek, Nederland
T: +31 (0)495 - 51 38 00
info@vdl-castingsheerlen.nl
www.vdl-castingsheerlen.nl
VDL Castings Heerlen is een ijzergieterij en maakt onderdelen voor vrachtwagens, grondverzet- en wegenbouwmachines.

2016

VDL Castings Weert bv

Directeur: Eddy Kremers
Lozerweg 90
6006 SR Weert, Nederland
T: +31 (0)495 - 51 38 00
info@vdl-castingsweert.nl
www.vdl-castingsweert.nl
VDL Castings Weert is een ijzergieterij en maakt onderdelen voor vrachtwagens, grondverzet- en wegenbouwmachines.

Oppervlaktebehandeling

1983

VDL Laktechniek bv

Directeur: Ad Pasmans
Meerenakkerweg 20
5652 AV Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 250 19 00
info@vdl-laktechniek.nl
www.vdl-laktechniek.nl
Staalstralen, zinkfosfateren, katalysoefselakken, poedercoaten, natlakken, montage en warehousing. Volledig automatische katalysoefse- en poedercoatlakstraat inclusief voorbehandeling zinkfosfateren.

Kunststofverwerking

1989

VDL Kunststoffen bv

Directeur: Rick van Haren
Industrieweg 107
5591 JL Heeze, Nederland
T: +31 (0)40 - 224 11 60
info@vdl-kunststoffen.com
www.vdl-kunststoffen.com
Hoogwaardige technische kunststof spuitgietcomponenten, 2K-spuitgiettechniek, insert en outsert moulding. Engineering, productontwikkeling en projectmatige ondersteuning van klanten in ontwikkelingstrajecten. Assemblage en finishing van componenten en eindproducten. Eigen gereedschapmakerij.

1993

VDL Parree bv

Directeur: Ger Stappers
Spoorstraat 8
5975 RK Sevenum, Nederland
T: +31 (0)77 - 467 70 88
info@vdl-parree.nl
www.vdl-parree.com
Specialist op het gebied van hoogwaardige technische kunststof spuitgietonderdelen, metaaldelen, samenstellingen en metaal- en kunststofcombinaties. 2K-technieken, gasinjectie, in mould labeling, insert en outsert moulding, prägen en MuCell. Co-designfunctie, productinnovaties, productoptimalisatie en engineering. Gespecialiseerd in automotive. Eigen gereedschapmakerij en assemblageafdeling.

2005

VDL Wientjes Roden bv

Directeur: Chris Mulder
Ceintuurbaan Noord 130
9301 NZ Roden, Nederland
T: +31 (0)50 - 502 48 11
info@vdl-wientjesroden.nl
www.vdl-wientjesroden.nl
Ontwikkeling, engineering en productie van hoogwaardige kunststof producten. Diverse bewerkingstechnieken zoals vacuümvormen, CNC-bewerkingen, laseren, lassen, lijmen en assemblage.

2005

VDL Wientjes Emmen bv

Directeur: Hans Meuleman
Phileas Foggstraat 30
7825 AK Emmen, Nederland
T: +31 (0)591 - 66 96 66
info@vdl-wientjesemmen.nl
www.vdl-wientjesemmen.nl
Ontwikkeling, engineering en productie van hoogwaardige kunststof producten. Productietechnieken: spuitgieten van (vezelversterkte) thermoplasten, gasinjectie, 2-komponenten en in mould labeling. Warmpersen van thermoharders (polyester) en assemblage. Producent van sheet moulding compound (smc), een met glasvezel versterkt kunststof halffabricaat.

2011

VDL Fibertech Industries bv

Directeur: Michiel Wassink
Diamantweg 54
5527 LC Hapert, Nederland
T: +31 (0)497 - 33 84 00
info@vdl-fibertechindustries.com
www.vdl-fibertechindustries.com
Ontwikkelt en produceert geavanceerde composieten en polyurethaan producten voor de markten medisch, defensie, semiconductor, transport en luchtvaart. Gebruikmakend van RTM, Hot Pressing, (R) RIM en Acrosoma® sandwich technologieën.

Mechatronische systemen en modulebouw

1991

VDL Apparatenbouw bv

Directeur: Mark Verdonschot
Sigarenmaker 8
5521 DJ Eersel, Nederland
T: +31 (0)497 - 51 51 50
info@vdl-apparatenbouw.com
www.vdl-apparatenbouw.com
Systeemleverancier op het gebied van (complexe) medische, optische en mechatronische modules voor de OEM- en consumentenmarkt. Verzorgt naast ontwikkeling, productie, testen en service ook complete logistiek en projectmanagement. Ontwerpt en produceert filter- en tankinstallaties voor de agrarische en chemische industrie.

TOELEVERINGEN

2004

VDL Industrial Modules bv

Directeur: Jeroen van den Hurk
Brandevoortse Dreef 4
5707 DG Helmond, Nederland
T: +31 (0)492 - 50 58 00
info@vdlindustrialmodules.nl
www.vdlindustrialmodules.nl
Systeemleverancier voor de OEM-markt.
Ontwikkeling, prototyping, precisie plaatwerk-
productie, (cleanroom)assemblage en testen van
hoogwaardige modules en systemen met een
sterke focus op integrale kostprijsbeheersing,
logistiek en ketenmanagement. Ontwerpt en
produceert dynamische en statische
bewegwijzering.

2006

VDL Enabling Technologies Group bv

Directeur: Guustaaf Savenije
De Schakel 22
5651 GH Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 263 88 88
info@vdlletg.com
www.vdlletg.com
VDL Enabling Technologies Group richt zich op
systeemintegratie en logistiek / supply chain
management van mechatronische (sub)systemen
voor OEM's van hightech-kapitaalgoederen.
De algemene leiding van de acht VDL ETG-
vestigingen in Eindhoven, Almelo, Singapore,
Suzhou (China) en Trübbach (Zwitserland) vindt
plaats vanuit Eindhoven. Verder worden centraal
de functies op het gebied van verkoop, offerte-
management, technologie & engineering en inkoop
uitgevoerd.

2006

VDL ETG Eindhoven bv

Directeur: Wil-Jan Schutte
Achtseweg Noord 5
5651 GG Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 263 88 88
info@vdlletg.com
www.vdlletg.com
Realiseert systeemintegraties van mechatronische
(sub)systemen en modules voor OEM's van
hightech-kapitaalgoederen en is tevens actief op
het gebied van productiemechanisatie.
Systeemleverancier van (co-)ontwerp tot
onderdelenproductie, montage en
kwaliteitscontrole.

2006

VDL ETG Projects bv

Directeur: Arie van Kraaij
Hurksestraat 13
5652 AH Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 263 82 18
info@vdlletg.com
www.vdlletg.com
Ontwikkelt, produceert, monteert en installeert
wereldwijd (massa)fabricage equipment voor een
breed scala aan markten variërend van food en
medical tot solar en semicon. Dit zowel in one-offs
als roll-outs. Maakt en monteert tevens fijn-
mechanische, high precision parts en prototypes en
modules voor onder andere de semiconductor-
industrie, lucht- en ruimtevaart en wetenschap. Het
bedrijf beschikt over eerste klas meet- en
calibratiefaciliteiten.

2006

VDL ETG Almelo bv

Directeur: Sander Verschoor
Bornsestraat 345
7601 PB Almelo, Nederland
T: +31 (0)546 - 54 00 00
info@vdlletg.com
www.vdlletg.com
Realiseert systeemintegraties van mechatronische
(sub)systemen en modules voor OEM's van hightech-
kapitaalgoederen en is tevens actief op het gebied
van productiemechanisatie. Systeemleverancier van
(co-)ontwerp tot onderdelenproductie, montage en
kwaliteitscontrole.

2006

VDL ETG Suzhou ltd

Directeur: Ton de Haan
288 Su Hong Xi Road
Suzhou Industrial Park,
Jiangsu P.R.C. 215021, China
T: +86 512 - 85 18 89 98
info@vdlletg.com
www.vdlletg.com
Realiseert systeemintegraties van mechatronische
(sub)systemen en modules voor OEM's van hightech-
kapitaalgoederen en is tevens actief op het gebied
van productiemechanisatie. Systeemleverancier van
(co-)ontwerp tot onderdelenproductie, montage en
kwaliteitscontrole.

2006

VDL ETG Singapore pte ltd

Directeur: Jadranko Dovic
259 Jalan Ahmad Ibrahim
Singapore 629148, Singapore
T: +65 650 803 20
info@vdlletg.com
www.vdlletg.com
Realiseert systeemintegraties van mechatronische
(sub)systemen en modules voor OEM's van hightech-
kapitaalgoederen en is tevens actief op het gebied
van productiemechanisatie. Systeemleverancier van
(co-)ontwerp tot onderdelenproductie, montage en
kwaliteitscontrole.

2013

VDL ETG Technology & Development bv

Directeur: Geert Jakobs
De Schakel 22
5651 GH Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 263 88 88
info@vdlletg.com
www.vdlletg.com
Ontwikkelorganisatie die verantwoordelijk is voor
het ontwikkelen van hightech mechatronische
(sub)systemen en het verder optimaliseren van de
productieprocessen binnen VDL ETG zodat de klant
een optimale oplossing krijgt aangeboden.

2015

VDL GL Precision bv

Directeur: Herman Rusch
Hurksestraat 23
5652 AH Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 20 55
info@vdlglprecision.nl
www.vdlglprecision.nl
Produceert zeer nauwkeurige fijnmechanische
componenten en modules voor de semiconductor-
industrie, optische industrie, apparatenbouw en de
lucht- en ruimtevaartindustrie. Het bedrijf heeft
hiervoor alle bewerkingstechnieken in eigen huis,
zoals verspanende bewerkingen, micro-laser-
bewerkingen en cleanroomactiviteiten.

2015

VDL ETG Switzerland ag

Directeur: John Pigger
Hauptstrasse 1a
9477 Trübbach, Zwitserland
T: +41 (0)81 784 64 00
info.switzerland@vdlletg.com
www.vdlletg.com
Realiseert systeemintegraties van mechatronische
(sub)systemen en modules voor OEM's van hightech-
kapitaalgoederen en is tevens actief op het gebied
van productiemechanisatie. Systeemleverancier van
(co-)ontwerp tot onderdelenproductie, montage en
kwaliteitscontrole.

AUTOASSEMBLAGE

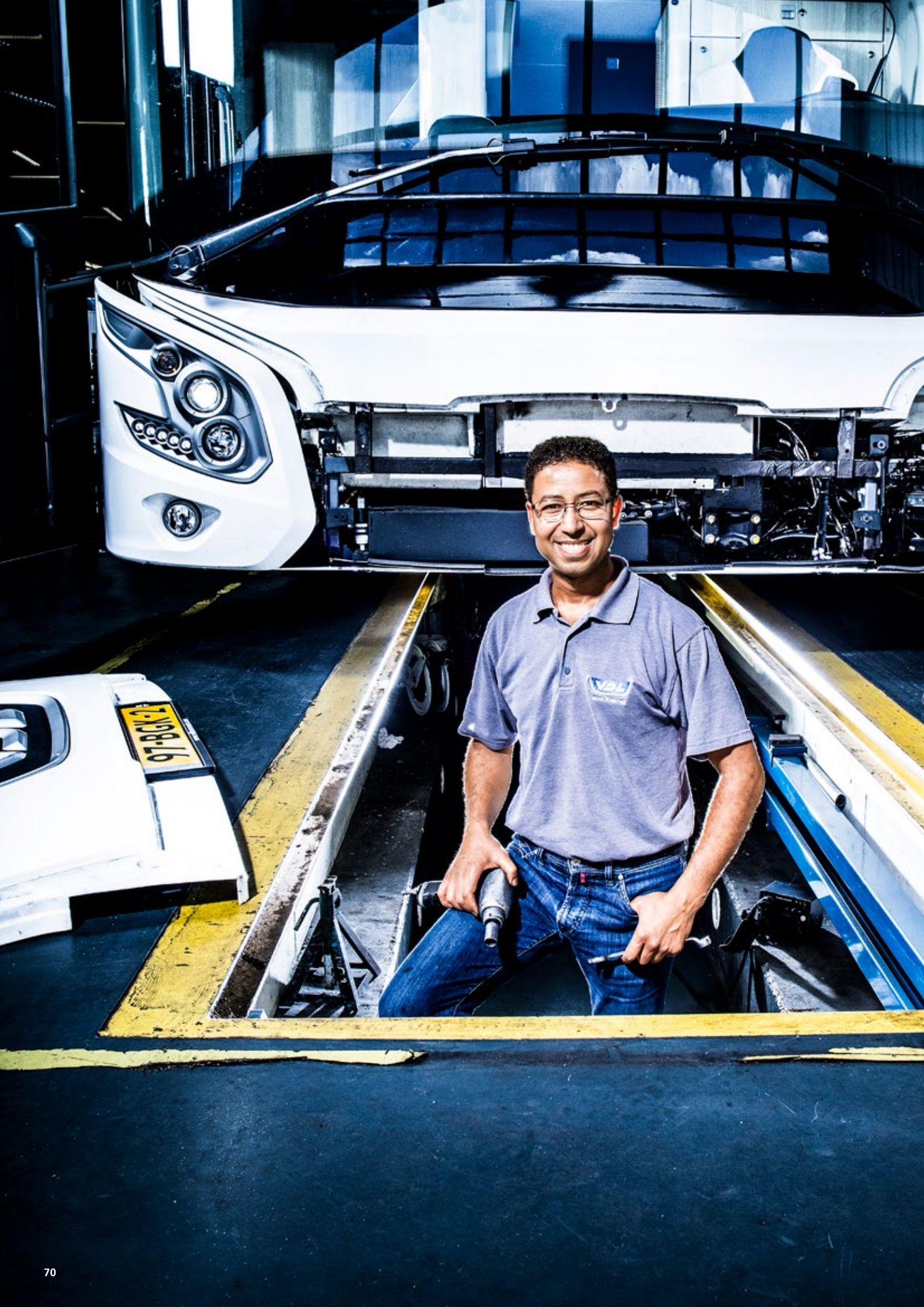
2012

VDL Nedcar bv

Directeur: Carel Bouckaert
Dr. Hub van Doorneweg 1
6121 RD Born, Nederland
T: +31 (0)46 - 489 44 44
info@vdlnedcar.nl
www.vdlnedcar.nl

Onafhankelijke contract producent van voertuigen met als hoofdactiviteit de serieproductie van personenauto's. Daarnaast ook productie van persdelen voor diverse klanten. VDL Nedcar is de enige grote autofabriek van Nederland met een productiecapaciteit voor circa 200.000 auto's per jaar, op basis van tweeploegendiensten.

BUSSEN

Productie

1993

VDL Bus Chassis bv

Directeur: Jan-Cees Santema
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 250 05 00
info@vdlbuscoach.com
www.vdlbuscoach.com

Ontwikkeling en assemblage van complete chassis, chassis modules en CKD-pakketten voor openbaarvervoerbussen en touringcars. Het ontwikkelen, assembleren en modificeren van industriële voertuigen op klantspecificatie.

1998

VDL Bus Heerenveen bv

Directeur: Dennis van Opzeeland
Wetterwille 12
8447 GC Heerenveen, Nederland
T: +31 (0)513 - 61 85 00
info@vdlbusheerenveen.nl
www.vdlbuscoach.com

Ontwikkeling en productie van bussen voor het openbaar vervoer zoals stads- en streekbussen met zowel diesel als elektrische aandrijvingen.

1998

VDL Bus Modules bv

Directeur: Frank Van Geel
De Vest 55
5555 XP Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 24 24
info@vdlbusmodules.nl
www.vdlbuscoach.com

Ontwikkeling en productie van modules voor luxe touringcars, dubbeldekkers, VIP-bussen en uitvoering van speciale projecten.

1998

VDL Bus Venlo bv

Directeur: Mark Francot
Huiskensstraat 49
5916 PN Venlo, Nederland
T: +31 (0)77 - 320 00 80
info@vdlbusvenlo.nl
www.vdlbuscoach.com

Productie van mini- & midibussen voor tour- en openbaar vervoer, politievoertuigen, taxibussen, luchthavenvervoer en speciaal vervoer (o.a. gehandicapten en VIP) in alle mogelijke uitvoeringen. Tevens reparatie van autoschade aan personen- en bedrijfswagens onder de handelsnaam VDL Kusters als onderdeel van ABS Autoherstel.
(www.absvdlkusters.nl / T: +31 (0)77 - 351 70 45)

1998

VDL Bus Roeselare nv

Directeur: Peter Wouters
Schoolstraat 50
8800 Roeselare, België
T: +32 (0)51 - 23 26 11
info@vdlbusroeselare.be
www.vdlbuscoach.com

Ontwikkeling en productie van bussen voor openbaar vervoer met zowel diesel als elektrische aandrijvingen, luxe touringcars en uitvoering van speciale projecten.

2003

VDL Bus Valkenswaard bv

Directeur: Marc van Doorn
De Vest 9
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 46 11
info@vdlbusvalkenswaard.nl
www.vdlbuscoach.com

Ontwikkeling en assemblage van luxe touringcars, VIP-bussen en uitvoering van speciale projecten.

Verkoopvestigingen

2003

VDL Bus & Coach France sarl

Directeur: Manon Raynal
5, rue du Pont de la Brèche
Z.A.E. 'Les Grandes Vignes'
95192 Goussainville Cedex, Frankrijk
T: +33 (0)1 - 343 88 940
info@vdlbuscoach.fr
www.vdlbuscoach.com

Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Frankrijk.

2003

VDL Bus & Coach Italia srl a socio unico

Directeur: Anno Dirksen / Massimiliano Costantini
Piazza dei Beccadori, 12
41057 Spilamberto (MO), Italië
T: +39 059 - 78 29 31
info@vdlbuscoach.it
www.vdlbuscoach.com

Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Italië.

2003

VDL Bus & Coach Belgium

Directeur: Henk Coppens
Schoolstraat 50
8800 Roeselare, België
T: +32 (0)51 - 23 26 06
info@vdlbuscoach.be
www.vdlbuscoach.com

Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in België en Luxemburg

2003

VDL Bus & Coach Polska sp z oo

Directeur: Boleslaw Piekorz
Straszaków 121
62-604 Kościelec, Polen
T: +48 63 - 261 60 91
info@vdlbuscoach.pl
www.vdlbuscoach.com

Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Polen.

2003

VDL Bus & Coach Deutschland gmbh

Directeur: Boris Höltermann
Oberer Westring 1
Industriegebiet West
33142 Büren, Duitsland
T: +49 (0)2951 - 60 80
info@vdlbuscoach.de
www.vdlbuscoach.com

Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Duitsland en Oostenrijk.

2003

VDL Bus & Coach Suisse gmbh

Directeur: Bernard Donzé
Erlenstrasse 29
Postfach
2555 Brügg, Zwitserland
T: +41 (0)32 - 366 65 65
info@vdlbuscoach.ch
www.vdlbuscoach.com

Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Zwitserland.

2007

VDL Bus & Coach bv

Algemeen directeur: Henk Coppens
Commercieel directeur: Marcel Jacobs
De Vest 7
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 44 00
info@vdlbuscoach.com
www.vdlbuscoach.com

VDL Bus & Coach biedt een uitgebreid productprogramma: chassis & chassis modules, touringcars, openbaarvervoerbussen, mini- & midibussen, speciale voertuigen en gebruikte bussen. Het productgamma bestaat daarnaast uit diverse e-mobility oplossingen voor openbaar vervoer. VDL Bus & Coach heeft een uitgebreid, internationaal netwerk van vestigingen, agenten en importeurs voor ondersteuning op het gebied van sales & after sales.

BUSSEN

2007

VDL Bus & Coach Nederland bv

Directeur: Ard Romers
De Vest 3
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 44 90
info@vdlbuscoach.com
www.vdlbuscoach.com
Verkoop en after sales van alle VDL Bus & Coach producten in Nederland.

2008

VDL Bus & Coach Czech Republic sro

Directeur: Pavel Schlosser
Haštalská 6/1072
110 00 Praag, Tsjechië
T: +420 - 384 420 348
info@vdlbuscoach.cz
www.vdlbuscoach.com
Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Tsjechië en Slowakije.

2008

VDL Bus & Coach South Africa pty ltd

Directeur: Jan-Cees Santema
8 Rudo Nell Road
Boksburg 1459, Johannesburg, Zuid-Afrika
T: +27 (0)11 - 392 14 70
info@vdlbuscoach.co.za
www.vdlbuscoach.com
Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Zuid-Afrika.

2010

VDL Bus & Coach Serbia doo

Directeur: Branislav Radovanović
Gandijeva 99d
11070 Belgrado, Servië
T: +381 (0)11 2166 525
info@vdlbuscoach.rs
www.vdlbuscoach.com
Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Servië.

2012

VDL Bus & Coach Danmark a/s

Directeur: Anita Palm Laursen
Naverland 21
2600 Glostrup, Denemarken
T: +45 70 23 83 23
info@vdlbuscoach.dk
www.vdlbuscoach.com
Verkoop, after sales en parts voor alle VDL Bus & Coach producten in Denemarken.

Gebruikte bussen

2003

VDL Bus Center bv

Directeur: Ferdinand Brouwers
De Run 4232
5503 LL Veldhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 295 46 35
info@vdlbuscenter.com
www.vdlbuscenter.com
In- en verkoop van gebruikte bussen van alle merken en typen.

2003

VDL Bus Center Deutschland gmbh

Directeur: Ferdinand Brouwers / Burkhard Gieffers
Oberer Westring 2
Industriegebiet West
33142 Büren, Duitsland
T: +49 (0)2951 - 98 920
info@vdlbuscenter.de
www.vdlbuscenter.com
In- en verkoop van gebruikte bussen van alle merken en typen.

Parts & Services

2003

VDL Busland bv

Directeur: Ton Behr
De Vest 3
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 44 60
info@vdlbusland.nl
www.vdlbuscoach.com
Gespecialiseerde werkplaats voor onderhoud, reparatie en schadeherstel van alle merken touringcars en bussen.

2006

VDL Parts bv

Directeur: Peter Schellens
De Run 5410
5504 DE Veldhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 41 00
info@vdlparts.nl
www.vdlparts.com
Verantwoordelijk voor alle after sales activiteiten voor de VDL Bus & Coach product range en de distributie van zowel originele VDL-onderdelen alsook universele delen voor de bus & coach markt.

2012

VDL Bus & Coach Service FRY-ZHN bv

Directeur: Ton Behr
De Vest 3
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 44 60
info@vdlbusland.nl
www.vdlbuscoach.com
Gespecialiseerde werkplaats voor onderhoud, reparatie en schadeherstel van touringcars, bussen en overige vervoersmiddelen met vestigingen in Leiden, Krimpen aan den IJssel, Leeuwarden en Sneek.

2014

VDL Bus & Coach Service Brabant bv

Directeur: Ton Behr
De Vest 3
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 44 60
info@vdlbusland.nl
www.vdlbuscoach.com
Gespecialiseerde werkplaats voor onderhoud, reparatie en schadeherstel van touringcars, bussen en overige vervoersmiddelen met vestigingen in Den Bosch en Tilburg.

2016

VDL Bus & Coach Service Limburg bv

Directeur: Ton Behr
De Vest 3
5555 XL Valkenswaard, Nederland
T: +31 (0)40 - 208 44 60
info@vdlbusland.nl
www.vdlbuscoach.com
Gespecialiseerde werkplaats voor onderhoud, reparatie en schadeherstel van touringcars, bussen en overige vervoersmiddelen met vestigingen in Maastricht, Venlo en Heerlen.

Elektrische mobiliteit

2015

VDL Enabling Transport Solutions bv

Directeur: Menno Kleingeld
Automotive Campus 50
5708 JZ Helmond, Nederland
T: +31 (0)492 - 56 27 27
info@vdllets.nl
www.vdllets.nl
VDL ETS richt zich op het onderzoeken, ontwikkelen en testen van nieuwe mogelijkheden voor met name transport gerelateerde activiteiten van de VDL-bedrijven. Het doel is om milieuvriendelijke, innovatieve hard- en software oplossingen te ontwikkelen onder andere op het gebied van elektrisch vervoer (E-mobiliteit), batterijtechnologie, laadinfra, energieopslag, automatisch geleide voertuigen (AGV's), geleidings- en navigatietechnologie.

EINDPRODUCTEN

Agrarische systemen

1989

VDL Agrotech bv

Directeur: Brian van Hooff
Hoevenweg 1
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 55 00
info@vdlagrotech.nl
www.vdlagrotech.com
Stalinrichtingen ten behoeve van de intensieve veehouderij, inclusief engineering en opbouw van turnkey-projecten. Systemen voor mestdroging.

Productieautomatiseringssystemen

1995

VDL Steelweld bv

Directeur: Peter de Vos
Terheijdenseweg 169
4825 BJ Breda, Nederland
T: +31 (0)76 - 579 27 00
info@vdlsteelweld.com
www.vdlsteelweld.com
Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

1995

VDL Steelweld UK

Directeur: Darren Dowsett / Peter de Vos
Unit 3, The Barford Exchange
Wellesbourne Road, Barford,
Warwickshire, CV35 8AQ, Groot-Britannië
T: +44 (0)1926 - 2 47 10
info@vdlsteelweld.com
www.vdlsteelweld.com
Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

EINDPRODUCTEN

1997

VDL Steelweld Deutschland gmbh

Directeur: Peter de Vos
Max Planck Straße 38
50858 Keulen, Duitsland
T: +49 (0)2234 - 988 23 110
info@vdlsteelweld.com
www.vdlsteelweld.com

Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

2014

VDL Steelweld Sweden ab

Directeur: Peter de Vos
Flygfältsgatan 16A
423 37 Torslanda, Göteborg, Zweden
T: + 46 (0)733 90 90 83
info@vdlsteelweld.com
www.vdlsteelweld.com

Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

2015

VDL Steelweld Suzhou co, ltd

Directeur: Peter de Vos
Unit A1505, 4th of Suzhou International Science Park
No. 1355 Jinji Lake Avenue
215021, SIP Suzhou, China
T: +86 (0)512 8817 4337
info@vdlsteelweld.com
www.vdlsteelweld.com

Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

2016

VDL Steelweld California LLC

Directeur: Mark Bakermans
1880 Milmont Drive
Milpitas CA 95035, Verenigde Staten
T: +1 510 996 46 60
info@vdlsteelweld.com
www.vdlsteelweld.com

Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

2016

VDL Steelweld Michigan LLC

Directeur: Mark Bakermans
1095 Crooks Road – Suite 400
Troy MI 48084, Verenigde Staten
T: +1 804 275 80 67
info@vdlsteelweld.com
www.vdlsteelweld.com

Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

2016

VDL Steelweld South Carolina LLC

Directeur: Mark Bakermans
1875 East Main Street - Suite 11
Duncan SC 29334, Verenigde Staten
T: +1 804 275 80 67
info@vdlsteelweld.com
www.vdlsteelweld.com

Ontwerp, productie, installatie en service van gerobotiseerde productieautomatiseringssystemen met een breed scala aan handling-, assemblage- en verbindingstechnieken voor industriële toepassingen o.a. voor de automotive industrie. Tevens actief in de productontwikkeling, prototypebouw en productie van speciale machines en serieproductie van mechatronische modules en systemen, o.a. voor toepassingen in industriële voertuigtechniek zoals automatisch geleide voertuigen (AGV's) en landbouwvoertuigen.

Zonnebanken en dakkoffers

1996

VDL Hapro bv

Directeur: Dick van de Linde
Fleerbosseweg 33
4421 RR Kapelle, Nederland
T: +31 (0)113 - 36 23 62
info@vdlhapro.com
www.vdlhapro.com

Ontwikkeling, productie, assemblage en verkoop van zonnebanken, huidverbeteringsapparatuur, autodakkoffers, dak-/fietsendragers alsmede bijbehorende accessoires en waterzuiverings-systemen voor zwembaden en vijvers.

Warmtewisselaars

1998

VDL Klima bv

Directeur: Wim Jenniskens
Meerenakkerweg 30
5652 AV Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 298 18 18
info@vdlklima.com
www.vdlklima.com

Ontwikkeling en productie van warmtewisselaars (o.a. lucht/lucht en lucht/water koelers, boxcoolers en buizenwarmtewisselaars) en ventilatiesystemen voor diverse applicaties, zoals (elektrische) voortstuwingsystemen, energiegeneratoren en transformatoren.

1998

VDL Klima Belgium nv

Directeur: Wim Jenniskens
Industriestraat 13
3930 Hamont-Achel, België
T: +32 (0)11 - 80 47 00
belgium@vdlklima.com
www.vdlklima.com
Productiebedrijf van de producten van VDL Klima.

1998

VDL Klima France sarl

Directeur: Pascal Pécuchet
Business Park Bat H
87 Rue du Molinel
59700 Marcq en Baroeul, Frankrijk
T: +33 (0)320 - 65 91 65
info@vdlklimafrance.com
www.vdlklimafrance.com
Ontwikkeling en verkoop van warmtewisselaars, koelinstallaties voor de elektromechanische industrie en voor algemene industriële processen.

2000

VDL KTI nv

Directeur: William van Hout
 Nijverheidsstraat 10
 Industrial Area II
 2400 Mol, België
 T: +32 (0)14 - 34 62 62
 info@vdlkti.be
 www.vdlkti.be

Ontwikkeling en productie van onderdelen voor industriële fornuizen (convectie/straling) alsmede complete fornuizenmodulen, drukvaten, warmtewisselaars, skids en scheidingsmodulen voor de chemische, petrochemische, olie- en gasindustrie. Productie van hoogspanningsmasten.

2003

VDL Delmas gmbh

Directeur: Jörg Nelius
 Kienhorststraße 59
 13403 Berlijn, Duitsland
 T: +49 (0)30 - 438 09 20
 info@vdlldelmas.de
 www.vdlldelmas.de

Ontwikkeling, productie en verkoop van warmtewisselaars, koelinstallaties en gerelateerde aggregaten voor industriële toepassingen.

Containerhandlingsystemen

1999

VDL Containersystemen bv

Directeur: Frans van Dommelen
 Industrieweg 21
 5527 AJ Hapert, Nederland
 T: +31 (0)497 - 38 70 50
 sales@vdlcontainersyst.nl
 www.vdlcontainersystemen.com

Ontwikkeling, productie, verkoop, reparatie en opbouw van hydraulische containerhandlingsystemen (haakarm-, portaalarm-, kabel- en kettinginstallaties), containeraanhangers en containers. Ontwikkeling, productie, verkoop en reparatie van spreaders en automatisch geleide voertuigen (AGV's) voor de handling van 20 - 45 voets iso containers.

2001

VDL Containersysteme gmbh

Directeur: Frans van Dommelen
 Oberer Westring 2
 33142 Büren, Duitsland
 T: +31 (0)497 - 38 70 50
 sales@vdlcontainersyst.nl
 www.vdlcontainersystemen.com

Verkoop en after sales van containerhandlingsystemen in Duitsland.

2014

VDL Translift bv

Directeur: Rolf-Jan Zweep
 Staalwijk 7
 8251 JP Dronten, Nederland
 T: +31 (0)321 - 38 67 00
 info@vdltranslift.nl
 www.vdltranslift.nl

Ontwikkeling, productie, assemblage, verkoop en service van afvalinzamelingsystemen. VDL Translift heeft een eigen lijn van innovatieve zijladersystemen voor het optimaliseren van de inzameling van bovengrondse en ondergrondse afvalcontainers.

EINDPRODUCTEN

Veersystemen

2001

VDL Weweler bv

Directeur: Dick Aalderink
Ecofactorij 10
7325 WC Apeldoorn, Nederland
T: +31 (0)55 - 538 51 00
info@vdlweweler.nl
www.vdlweweler.nl

Ontwikkeling, productie en verkoop van luchtveer- en asliftsystemen voor producenten van assen, trailers, trucks en bussen.

2001

VDL Weweler Parts bv

Directeur: Danny Orgers
Kanaal Zuid 120
7332 BD Apeldoorn, Nederland
T: +31 (0)55 - 538 04 00
info@vdlwewelerparts.nl
www.vdlwewelerparts.nl

Distributie van technisch hoogwaardige onderdelen voor vrachtwagens, aanhangwagens en bussen vanuit verschillende filialen in Nederland.

2001

VDL Weweler-Colaert nv

Directeur: Jacques Colaert
Beneluxlaan 1-3
8970 Poperinge, België
T: +32 (0)57 - 34 62 05
info@weweler.eu
www.weweler.eu

Ontwikkeling, productie en verkoop van blad- en paraboolveren voor de automotive industrie. Distributie van technisch hoogwaardige onderdelen voor vrachtwagens, aanhangwagens en bussen.

2001

Truck & Trailer Industry as

Directeur: Øyvind Stenersen
Persveien 20
0581 Oslo, Noorwegen
T: +47 (0)23 - 03 96 00
post@tti.no
www.tti.no

Verkoop vanuit vier filialen in Noorwegen van VDL Weweler veersystemen en reserveonderdelen voor vrachtwagens, trailers en bussen.

Sigaren- en verpakkingsmachines

2003

VDL PMB-UVA bv

Directeur: Marius Ponten
Langendijk 10
5652 AX Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 282 50 00
sales@vdlpmbuva.com
www.vdlpmbuva.com

Ontwikkeling, productie, verkoop en service voor de verpakkings- en tabaksindustrie. Verticale folie verpakkingsmachines voor onder andere de levensmiddelen-, dierenvoeding- en wasmiddelen- branche en de graanindustrie. Machines voor het produceren en inpakken van sigaren.

2003

VDL USA inc

Directeur: Bart van Lieshout
8111 Virginia Pine Ct.
Richmond VA 23237, Verenigde Staten
T: +1 804 - 275 80 67
info@vdlusa.com
www.vdlusa.com

Verkoop en service VDL-producten in Noord-Amerika.

Systemen voor de industriële sector

2007

VDL Industrial Products bv

Directeur: Carlos Ooijen
Hoevenweg 3
5652 AW Eindhoven, Nederland
T: +31 (0)40 - 292 55 80
info@vdlindustrialproducts.com
www.vdlindustrialproducts.com

Verkoop en service van componenten voor afzuig- installaties en stortgoedbehandeling zoals modulaire buissystemen, roterende sluisen, ventilatoren, cyclonen, wissel- en vlinderkleppen en triltransporteurs. Daarnaast verkoop en service van complete systemen voor explosie- en brand- beveiliging van industriële processen en beveiligingsoplossingen voor gebouwen en terreinen.

Verkoopvestiging

2010

VDL Middle East fzco

Directeur: Rémi Henkemans
5WA (West Ring)
Dubai Airport Free Zone,
Verenigde Arabische Emiraten
Verkoop, after sales en service VDL-producten in het Midden-Oosten.

COLOFON

Productie en samenstelling: VDL Groep, afdeling Communicatie

Vormgeving: studio FRIS, Chris van der Horst

Fotografie: Jacqueline de Haas, Bram Saeys

Drukwerk: Gielen Druk Print Webmedia

WER 250